

J. v. Dam - Kerstnacht

U.S. AUTOBANDEN

ZIJN **GOEDE** BANDEN
VOOR HET WINTERSEIZOEN:

ZIJ SLIPPEN NIET

Fabrikanten: United States Rubber Co.

Hoofdagenten:

R. S. STOKVIS & ZONEN
ROTTERDAM — AMSTERDAM
GRONINGEN

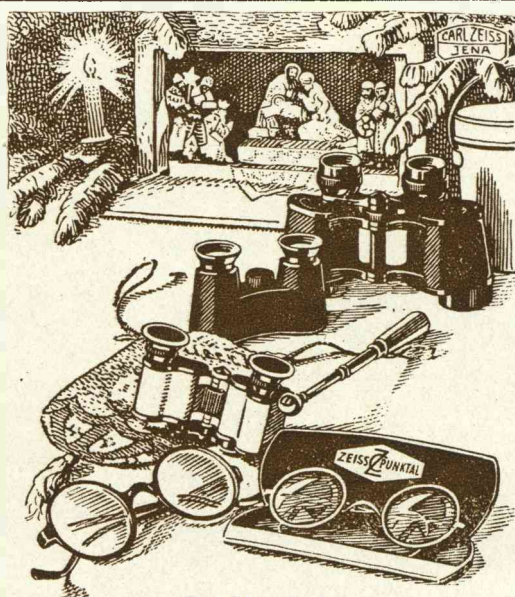

Prof. Dr. G.
Jaeger's

**WOLLEN
ONDERGOEDEREN**

zijn de oudste en meest beproefde.

Eenige fabrikanten
**WILHELM BINGER SÖHNE
STUTTART**

Geliefde Kerstmis-Geschenken

zijn de Zeiss instrumenten. De naam Zeiss waarborgt hun kwaliteit en toont, dat de gever voor zijn gave slechts het beste goed genoeg vindt. De Zeiss-instrumenten worden wegens hun voortreffelijke optische eigenschappen ook, nadat de vreugde van het eerste oogenblik voorbij is, nog zeer gewaardeerd. Alle goede optische zaken verkopen Zeiss instrumenten.

ZEISS

PRISMAKIJKERS

meer dan 20 modellen voor reis, sport en jacht.

THEATERKIJKERS

in eenvoudige en luxe-uitvoering.

PUNKTALGLAZEN

voor brillen en lorgnets.

ZEISS TESSAR

het ideale objectief, te bekomen aan ieder goed merk camera.

Catalogi worden op aanvraag gaarne toegezonden.

PEARS'
GOLDEN SERIES.

IMPORTEURS:
**N.V. HEULE, MANDERS & CO'S
HANDELMAATSCHAPPIJ**

Heerengracht 287
Amsterdam
Telef. 45025

MIJNHARDT'S
Hoofdpijntabletten
stillen spoedig de
ergste hoofdpijn
Buisje 60ct. Bij Apoth. en Drogist.

**P.J. DE VISSER
VAN BLOEMEN**

REESTR. 28
AMSTERDAM

in Muziek Instrumenten.

ZIEKEN EN INVALIDEN WAGENTJES M. OOSTWOLD FRANKER. RADERBRANCARDS VRAAGT GELIJK, PRIJSE OF ZICHTZENDING.

Adverteert in
„PANORAMA”
vraagt condities.

„Gulden Plijs”
Sigaren

FABRIKAAT
G. & S. MAJOIE-TILBURG

Door het oprapen van een speld millionair!

BRAVO BOY - ZOO BEN IK OOK BEGONNEN EN MILLIOENEN ZIJN HET RESULTAAT. WERP DE SICKESZ' ETIKETTEN NIET WEG, ZIJ HEBBEN VEEL MEER WAARDE DAN EEN SPELD!

KOOPT **Sickesz's 5^{ct}** MELKREEPEN VANILLE REEPEN ADVOCATREEPEN

WAARVAN OOK DE ETIKETTEN WAARDE HEBBEN
U ONTVANGT DAN EENE KWALITEIT DOOR DEN NAAM SICKESZ' GEWAARBORGD, EN TEVENS FRAAIE CADEAUX NAAR KEUZE

EISCHT DEN NAAM SICKESZ' OP DE VERPAKKING.

**VAN RIJN'S
MOSTERD**
UTRECHT

Wettig Gedep.

KLAASSENS

echte GRONINGER sucade, gember, kandij- en honingkoeken, prijzen f1.-, f1.50, f2.-, f2.50, f3.-, f4.-, f5.- (Per post 50 ct. verhooging.)

Giro 72679.

Heerestraat 90. - Tel. 1162. - Gev. 1854.
Specialiteit in luxe blikjes gevuld met Groninger Jongens, gevuld Speculaas, Heerenbrood Pitmoppen etc.

Agent
CHAMPAGNE
LOUIS ROEDERER
REIMS
N.V. HOGWERFF CHABOT & VISSER
WIJNHANDEL

Abonneert U op
„HET RIJK DER VROUW”
10 CENT PER WEEK

HOOFDPIJN.

Migraine, zenuw- en schele hoofdpijn wordt spoedig genezen door de Hoofdpijnpastilles van **Apotheker BOOM** (naam wettig gedeponeerd). Deze pastilles verwekken geen maagstoornis. — Verkrijgbaar in de meeste Apotheken en Drogistwinkels à f 0.80 per flacon. Gen.-Agent voor Ned.-Indië: W. Italie, Soerabaya.

PANORAMA

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

De Opdracht van Jesus in den Tempel.
Naar de schilderij van Rembrandt.

Van strenge Winters uit vroeger Dagen

Bijna ieder jaar duiken er in de pers berichten op omtrent voorspellingen van een vroegen strengen winter. Een zeer warme, droge zomer zou op voor- tekenen wijzen van een snel invallende vorst.

De terugkeer uit het hooge Noorden van de bonte kraai en andere trekvogels, enkele weken vroeger dan gewoonlijk, wordt ook geacht te zijn de voorbode van den naderenden wintertijd.

Ook dit jaar hebben weer verschillende weerprofeten een strengen winter voorspeld, wat zij meenden te mogen afleiden uit het feit, dat de bijen in hunne strokorven vroeger dan in normalen herfsttijd het vliegpat ver- nauwen, om hiermede de komende hevige koude te beletten in hun eenvoudige, kunstige woning binnen te dringen.

In hoeverre deze voorspelling uitkomt, dienen we alsnog rustig af te wachten, want op den dag, dat we dit artikelje samenstellen, is de Novemberdag zachter dan ooit en wijst niets op de naderende komst van Vriezeman.

Ouden van dagen beweren, dat de strenge winters tot het verleden behooren en dat we voortaan regelmatig „kwakkelwinters” krijgen, welke voorspellingen voor de liefhebbers van schaatsenrijden niet erg bemoedigend klinken. Dit zij hun echter tot troost, dat ook een oude van dagen meermalen blijkt te zijn een „Profeet, die brood eet”.

Hoe het zij, wanneer we de oude geschriften doorbladeren, welke de kroniekschrijvers zoo moeizaam hebben samengesteld, dan blijkt toch wel, hoe geweldig streng somwijlen de Winter- vorst kon regeeren in de lage landen aan de Noordzee.

Zoo vertelt Dr. Theodorus Velius in zijn beroemde „Chronyk van Hoorn” van het jaar 1510, toen de winter buitengewoon lang regeerde, namelijk van „Sinte Willebroord tot Sinte Pieter” en het daaropvolgende voorjaar tot diep in de maand Mei buitengewoon koud was.

Ongeveer een halve eeuw later (1564) sloeg Vriezeman in den meest geschikten tijd, omstreeks Kerstmis, hier zijn tenten op. De lucht was helder blauw en een straffe Oostenwind blies over de velden.

Zonder ophouden vroom het aanhoudend door tot begin Maart. Het ijs, aldus Velius, werd bovenmatig dik.

De groote rivieren werden met een stevigen ijsvloer bedekt en ook de Zuiderzee bleef vele weken achtereens gesloten.

Op de groote stroomen bewogen zich dagelijks paarden en sleden met zware vrachten.

Zóó diep was de vorst in de weiden en akkers doorgedrongen, dat de graswortels bijna alle waren afgestorven, zoodat het land tot laat in den zomer kaal bleef. Niet te verwonderen, dat op deze lange wintermaanden een „zeer diere (dure) tijd volgde”.

Ook het jaar 1607 staat onder „de strenge winters” vermeld. Hoewel de vorige wintermaanden zeer zacht waren geweest, begon het den 19den December van dit jaar buitengewoon hard te vriezen. Nadat deze hevige koude ongeveer een week had geduurd, trad gedurende drie à vier dagen de dooi in. Onverwachts echter keerde Vriezeman terug en trad andermaal met dezelfde gestrengheid op. De winter duurde ook ditmaal tot diep in de maand Maart. De hevigste koude viel in de maand Januari. De Rijn vroom dicht tot boven Keulen; de Schelde tot voor Antwerpen, evenals de Zeeuwsche stroomen. Zelfs het snelstroomende Amstel- diep, tusschen Tessel en Wieringen, werd met een dikke ijslaag bedekt. De visschen vrozen in massa's dood, evenals het te velde vertoevende wild. Een esschen-

De strenge winter van 1890—'91.

Een interessante foto van de Noordzee, zooals deze er in Januari-maand van 1891 uitzag. Over een grooten afstand was zij dik bevroren.

boom van meer dan 200 jaar oud, spleet door de hevige vorst van boven naar beneden.

Tien jaar later trad tegen December wederom een hevige koude in. De winter hield niet minder dan veertien weken aaneen stand, tot 18 Maart van het volgende jaar.

Velden en akkers waren door de hevige vorst dermate beschadigd, dat er den komenden zomer de gerst, hop

de den tocht. Talrijke personen kwamen over het zeeijs van Franeker naar Hoorn om den volgende dag de reis voort te zetten naar Amsterdam.

Eerst den 12en Februari „begon het iets milder” te worden, doch de ijskorst in rivieren en slooten was zóó geweldig dik, dat pas in Maart de vaart weer kon worden opengesteld.

Het door-ijsen van de Karnemelksloot bij Naarden in het jaar 1814.

(Naar de schilderij van P. J. van Os, in het Rijksmuseum te Amsterdam).

en boekweit ontbrak voor de bierbrouwerijen. 't Schijnt, dat de toenmalige bewoners der Westfriesche gewesten bierdrinkers bij uitnemendheid waren en het gemis van dezen drank geducht gevoelden. Velius vertelt n. l. in zijn Chronyk, dat de menschen in het Noorderkwartier thans gedwongen werden bij „gebrek aan bier, water te drinken”.

De strenge winters volgden elkander nu vrij snel op.

„Op St. Mathys (24 Februari)

Was nog geen ijs.

En de achtste Maart

Reed men met sleë en paard

Over de Dordtsche Waard.”

Uitvoerig vinden we in verschillende geschriften uit die dagen den vreeselijken winter van het jaar 1740 beschreven.

In „De oude tijd” van J. ter Gouw vinden we vermeld, dat deze winter herinneringen opwekte aan de overwintering op Nova Zembla, waarvan Tollens getuigde:

„En de ingedragen sneeuw, die aan hun houtsblok zit, Valt op de vuurplaat af, maar blijft er droog en wit.”

Hoewel het geen aaneengesloten winter was en de hevige vorst zoo nu en dan met enkele dagen dooi- weer werd afgewisseld, trad Vriezeman telkens weer met grootere gestrengheid op. Vooral in de maand Januari was de koude zoo verschrikkelijk, dat de menschen zich nauwelijks op straat durfden te wagen. De thermometer van Fahrenheit daalde tot twee graden onder het nulpunt.

In geheel oostelijk Europa deed de wintervorst zich gelden. De wolven werden uit Rusland en de Karpaten door honger verdreven en kwamen herhaaldelijk voor in onze oostelijke provinciën. Zelfs liep volgens de kroniekschrijvers één dier roovers door tot Amster-

Als het fel wintert...

Naar de schilderij van A. P. van de Venne (1589—1662).

dam, waar hij zijn honger met honden en kippen stilde. De Zuiderzee lag tot op groote diepte bevroren. Enkhuizen ontving druk bezoek van de Friezen, welke over het zeeijs kwamen. Zelfs Hindelooper vrouwen in heur eigenaardige kleedij bezochten op priksleetjes de Hollandse koopstad. Den 26en Februari van dat jaar arriveerden in Enkhuizen niet minder dan 160 sleden en vertoefden 3000 schaatsenrijders uit Friesland in de stad.

Zelfs den 13en Maart reed men nog over de Zuiderzee.

Zóó geweldig was de vorst, dat in Amsterdam enkele steenen bruggen scheurden.

Op 25 Februari van dat jaar had het ijs een dikte aangenomen van 15 voet.

Reeds acht jaar later zat Vriezeman weer eenige weken aaneen op den troon, wat blijkt uit het volgende tijdsvers:

„In 't Jaer Seventien Hondert en Veertig Agt

Toen was 't Een slegte Tijd voor Koopman en 't Ambagt

De waarheyt seg ik uw. Dit zult ge verders hooren,

De Fransman in ons lant. Tien weken lang gevoren.”

Een der strenge winters, waarvan de menschen uit den tegenwoordigen tijd van middelbaren leeftijd nog heugenis bewaren, en waarvan wij een foto op de vorige bladzijde reproduceeren, is die van 1890 op '91, welke ongetwijfeld veel overeenkomst vertoonde met dien van het jaar 1740. We herinneren ons persoonlijk nog zeer goed, dat ten slotte zelfs in Friesland de liefhebberij voor schaatsenrijden uiterst gering was. De winter, welke bovendien zooals dit altijd bij strenge koude het geval is, veel armoede en ellende met zich mee bracht, duurde in werkelijkheid te lang.

D**

huis nieuw laten behangen. In boeken las je ook altijd van: de rose en de blauwe en de mauve logeerkamer. . . Ze had nieuwe warmwaterkannen besteld, van die zware

in een cloak-room met langs de wanden kapstokken met koperen hoedenrekken er boven.

Het moest allemaal heel 'echt' zijn, net als een heusche Engelsche houseparty.

Er was een kalkoen besteld in Oostenrijk en een Engelschen plumpudding. . .

Mary gevoelde zich o zoo trotsch op al haar voorbereidingen. Bob zou eens wat zien. . . nee maar, wat zou hij een oogen opzetten. . . Alles was in de puntjes. . . Bob zou eer inleggen met zijn huis en zijn vrouw. En alles had ze heel alleen in orde gemaakt, bedacht en uitgevoerd. Bij Bob moest je niet aankomen met zulke dingen. Weken te voren had ze zich verheugd op deze Kerstvacantie en tusschen de besloomingen en de besprekingen met leveranciers door, had zij telkens het blijde gevoel gehad: „wat zullen ze allemaal wel er van zeggen. . . !”

De invitatie waren reeds verzonden, ook voor een kinderpartij op den eersten Kerstmiddag.

Dagenlang had zij gepekerd over de feestkleeding van Joke en Bobby, haar vierjarigen tweeling. Eindelijk had zij besloten op wit fluweel met echte kant, wit zijden sokjes en wit glacé schoentjes. Dat de laatste niet voor dien leeftijd voorradig waren en apart gemaakt moesten worden, was voor Mary geen bezwaar. . . het gaf een aparte opwinding om rond te rijden met de kinderen van den eenen schoenmaker naar den anderen om te zien wie zoo iets op zich wilde nemen.

De pakjes en de schoentjes waren op tijd thuis bezorgd en met Juf had ze in een opgewonden verrukking geknielt voor de twee blonde kindertjes in hun sprookjesachtigen tooi. . .

Heelemaal zonder Bob te raadplegen dorst zij het toch niet aan, en voor den vorm had zij hem terloops gevraagd of hij het goed vond, dat de kennissen, die zij vlug opsomde, te logeeren gevraagd werden.

Bobs antwoord sloeg met een wreeden slag al haarschoonen verwachtingen den bodem in. Want Mary wist, dat als Bob zich tegen iets verzette, wat hoogst zelden gebeurde, dat het dan absoluut nutteloos was te trachten hem van idee te doen veranderen.

Met stijf opeengeklemd lippen staarde Mary met donkere booze oogen in het flikkerende houtvuur. Eén voor één zag zij haar lang tevoren beraamde en met moeite ten uitvoer gebrachte plannen aan haar oog voorbijtrekken. . . volgenden Maandag zou de Kerstboom in de serre opgesteld worden. . . Ze had speciale kerstversieringen laten komen uit de Innovation in Brussel, om dat je daar altoos zulke leuke dingen kon krijgen. . . op een lange tafel met een damastlaken bedekt, zouden de geschenken voor iedereen liggen in

wit vloeipak met breede linten toegestrikt. Dat lint — wit satijn met groene en roode hulsttakjes bedrukt — had zij uit Londen laten komen. . .

„Ik dacht, dat je een kerstboomje voor de kinderen wou maken van het jaar?” vroeg Bob.

Mary dacht aan den drie meter hoogen statigen den, dien zij had uitgezocht en aan de ingewikkelde elektrische kaarsjesverlichting, die door een monteur moest worden aangebracht. . .

„Een boomje voor de kinderen. . . !”

Zij lachte een onaangenaam lachje.

„Dus jij wilt geen menschen zien met Kerstmis, hè? Het is goed hoor, je zult het o zoo rustig hebben, en mij zal je ook niet zien. . .” sprak ze hartstochtelijk. . .

Met een slag viel de deur achter haar dicht. Verblind door tranen van woede begon zij in haar boudoirtje haastig in het antieke bureau'tje te grabbelen.

Juf moest iedereen maar aftelegrafeeren. . . Zij had opeens nergens meer aardigheid in. . . het kon haar niets meer schelen. . . niets. . . niets!

Molen in de sneeuw.

Naar een pentteekening van J. v. d. Linde Jr.

Vrede op Aarde . .

door Amy Vorstman-Ten Have

Dus je vindt het *niet* goed?” vroeg Mary met een hoogroode kleur en iets dreigends in haar stem.

„Mijn lieve kind,” . . . begon Bob op zijn langzame, weloverwogen wijze.

„Och schei toch uit met je, lieve kind,” riep Mary boos. „Zeg nu alsjeblieft of ik die menschen vragen kan ja of neen. De rest interesseert me niet. . .” Ongeduldig tikte het kleine keurig geschoeide voetje op den parketvloer.

„Nu. . . ?” vroeg ze scherp toen er geen antwoord kwam.

„Nu. . . als je het dan weten wilt. . . neen. Ik bedank

er voor om mijn huis stikvol te hebben met vreemde menschen met Kerstmis. . .

Dat is heelemaal geen vacantie voor me. Waarom kunnen we niet gewoon samen

blijven. . . . zooals andere menschen doen. . . Kerstmis

is een huiselijk feest en geen bal. . . . We kunnen

's middags naar het kerkconcert gaan en 's avonds gezellig hier zitten.”

„Ook een pretje!” smaalde

Mary, „om met jou hier te zitten en stommetje te spelen. . . ! Dank je feestelijk,

hoor! Ik denk er niet aan. . . versta je me. . . ik denk er niet aan.

Ze vond Bob onmogelijk, on-mo-ge-lijk.

Ze had zich veel voorgesteld van deze Kerstvacantie.

Ze wilde er een echte Engelsche Christmas van maken,

en het heele huis versieren. Natuurlijk moesten er tal van

logé's gevraagd worden. In alle stilte had ze de drie logeerkamers van het groote

nikkelen met een opklapbaar deksel en een zwarthouten handvat. . . schrikkelijk duur wel, maar Bob zei immers telkens, dat ze rijk zouden worden. . . Welnu, wat had je daar aan, als je niet eens kon koopen, waar je zin in hadt?

Ze had een beeldige tea-gown besteld om haar gasten den eersten dag te ontvangen, en een doddig schaatsenpakje, een zachtrose 'droom' om te dragen op het groote diner dat zij zich voorstelde te geven op oudejaarsavond.

Ze had speciaal schrijfpapier besteld met hun adres er op gedrukt in zwart relief om op de logeerkamers te leggen, in de badkamer was de gasgeyser vervangen door een electrischen hanggeyser, het spreekkamertje beneden, het ongezellige hokje met de rietmat op den vloer en de zes rechte stoelen om het kleine tafeltje, was herschapen

Riviergezicht bij Winter.

Naar de schilderij van A. van der Neer (1604—1677).

Driftig trok ze aan een lang smal papier: hier, de lijst van de gasten, geschreven in haar keurig, klein schrift. Nijdig haalde ze een streep door de namen, het potlood haakte, het papier scheurde... Rrrrrrt... ging het elektrische belletje.

Even later een bescheiden tikje aan de deur. „Wat blijft u, mevrouw?” klonk Juf's vlakke stem. Mary had opeens erge haast.

„... e... Juf... hier, wilt u even iedereen een telegram sturen dat er niets doorgaat, er is... hm... er... er is opeens verhinderd gekomen... Ja... *verhinderd*, zegt u dat... en dan, brief volgt' of zoo iets, enne... pakt u dat kleine valiesje van me, mijn bruine jurk en dat ijskostuum en die ouwe zwarte avondjapon... laat Jacob dadelijk die telegrammen wegbrengen en om vier uur moet hij vóór zijn met den dichten wagen...”

Een trek van bezorgde verbazing gleed over het trouwe, bleke gezicht...

Even scheen het of Juf iets wou zeggen... doch dan bedacht ze zich, en met een „heel goed mevrouw” verliet ze zachtjes de kamer.

Mary handelde als in een droom... Later wist ze zich niet meer te herinneren waarom zij zich met zoo'n zorg gekleed had voor dien tocht...

Nog voor zij geheel gereed was, kwam Lina, het tweede meisje, zeggen, dat Jacob vóór stond.

Lina had de keurige lichtgele suitcase reeds in den auto gezet en wachtte in de hal met den zachten bruinen bontmantel over haar arm en het grappige kleine parapluutje in haar hand.

„O dank je wel,” sprak Mary achteloos en tot Jacob kort: „naar het station.”

Toen de limousine geruischloos voor het station stilstond, bedacht zij met schrik, dat zij vergeten had de tweelingen goedendag te zeggen...

Juist toen de trein zich in beweging zou zetten, werd de coupé-deur haastig opengerukt en een jongmansch struikelde half naar binnen.

Met een geriompelden groot nam hij tegenover Mary plaats en spreidde dadelijk een krant uit waarin hij ijverig begon te lezen.

Met een onderdrukten zucht leunde Mary terug in de fluweelen kussens.

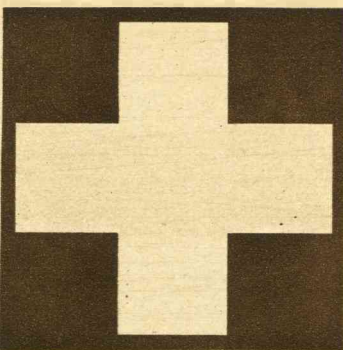
Naar tante Mina...! naar het kleine Geldersche dorpje in den Achterhoek... Wat zou de lieve goede ziel wel denken, dat ze nu tòch... na eerst de invitatie vriendelijk, maar beslist te hebben afgewezen. Om je te gaan begraven in zoo'n dorpje... stel je voor! te midden der opwindende voorbereidselen voor haar lang gedroomde kerstvacantie, had de invitatie iets lachwekkends voor haar gehad.

Die goeie ouwe tante Mien, die dacht, dat ze dat een pretje zou vinden... om daar bij zoo'n ouwe ongetrouwde juffrouw te zitten in dat onmogelijke dorpje...! En nu... nu ging ze tòch... ze wist eigenlijk niet hoe het kwam, dat ze zoo opeens dat besluit genomen had... hoe was ze er eigenlijk toe gekomen?

Straks vond Bob haar briefje, dat ze op zijn scheerspiegel had gelegd... als hij zich voor tafel ging kleeden, zou hij het vinden...

Mary begon zich na een poosje danig te vervelen... Ze had heelemaal vergeten reislectuur mee te nemen. Zij nam haar overbuurman eens op... een knap gedistingeerd uiterlijk... Geen blik had hij voor haar over. „Zeker erg interessant, die krant!” dacht Mary spottend. Zij voelde haar elegant gesoigneerd uiterlijk als een uitdaging... Waarom keek die man niet eens...

Eventjes denken - Een kruis-prijsvraag

Hiernaast beelden wij, op donkeren grond, een kruis, een zoogenaamd Grieksch kruis af. Het is, zou men kunnen zeggen, samengesteld uit vijf kwadranten. Onze vraag is nu, of U er kans toe ziet, zoo'n kruis zoodanig in vijf stukken te verdeelen, dat, als gij ze aan elkaar past, gij een zuiver vierkant krijgt.

Onder de goede oplossers verloten wij vier prijzen van een rijksdaalder elk en een vijftal troostprijzen, bestaande uit mooie gravures. De oplossingen moeten vóór 13 Januari a.s. in ons bezit zijn. Men adresseere: Redactie „Panorama”, Doezastraat, Leiden.

Wij vestigen er de aandacht op, dat men, om de oplossing in te zenden, „Panorama” niet behoeft te beschadigen: men teekent eenvoudig het kruis na, en geeft met lijnen aan, hoe men het wil verdeelen. — Zie ook de prijsvraag op pagina 14.

Na de courant kwam een boek... met woord noch blik toonde de jongeman, dat hij zich bewust was van de tegenwoordigheid van zijn bekoorlijke medereiziger. In Utrecht kocht Mary een arm vol tijdschriften. In Arnhem moest zij overstappen in een locaaltreintje. Een dichte sneeuwacht joeg onder de kap van het perron. Huiverend zette Mary den grooten bontkraag op. Zeurderig boemelde het locaaltje door witte weilanden. Aan een klein tusschenstation zag zij haar medereiziger

Uit het Heilige Land

Gezicht op Bethlehem in Judea. — De stad ligt in een vlakte en vertoont den beschouwer van dezen tijd nog hetzelfde aspect als eeuwen geleden, toen de ster heider scheen boven den stal, waarin Christus werd geboren.

van het eerste gedeelte van den weg, uitstappen. Toen de trein met veel gepuf en gesis onder de kap uitstoomde ving zij nog juist een glimp op van den jongen man in een grooten blauwgelakten open auto met een livreknecht naast zich...

Mary mijmerde droomerig over de ontmoeting. Wie weet wat voor een aangenaam, geestig causeur hij was... hij ging zeker naar huis met de kerstdagen... een student... een rijke student uit Leiden misschien...

Iedereen had het nu natuurlijk heerlijk en prettig... Tranen van zelfbeklag drupten langs het kleine gepoeierde neusje... „O, als Bob maar niet zoo...”

Ze voelde een groote behoefte aan zijn sterke, koesterende armen...

Met een schok kwam zij tot de ontdekking, dat zij er was. Haastig veegde zij met d'r kanten zakdoekje langs haar oogen.

Na een half uur lang langs duistere hobbelige wegen door een stil sneeuwlandschap gereden te hebben in de eenige stationsvigilante, die muf rook en vreeselijk doortochtte, kwam Mary eindelijk verkleumd en doodmoe bij tante Mina aan.

Toen de wielen op het grint knerpten, ontwaarde zij achter het raam van de voorkamer tante en oude Betteke... Een vriendelijk warm lichtschijnsel viel door het venster naar buiten.

Even later was het heele kleine huishoudentje in rep en roer. Bedrijvig liepen de twee vrouwen heen en weer om het Mary gemakkelijk te maken.

„Maryke, Maryke... wat doe je me daar nu een plezier mee...” herhaalde tante onophoudelijk. Met eerbiedige handen nam Betteke den kostbaren bontmantel in ontvangst.

„Kind wat ben je prachtig...” bewonderde tante. „Je man op reis...?” vroeg ze als terloops.

„Nee... e... tante... nee,” stamelde Mary verward... Na een overvloedig en uitstekend maal flusterde tante geheimzinnig met Bet...

Mary ving iets op over in de voorkamer zitten... Zij wist, dat dit bij tante alleen bij bijzondere gelegenheden gebeurde.

Met iets plechtigs leidde tante haar na tafel daar binnen. „Maar tante...!” riep Mary verbaasd, „wat is dat allemaal?” Op stoelen en sofa, op tafel en op den grond lagen ettelijke kleedingstukken.

„Alles zelf gemaakt!” verklaarde tante trotsch. „Het resultaat van een geheel jaar!” „Maar... ik begrijp niet...” begon Mary...

„Het is voor mijn armen...” sprak tante eenvoudig, „en nu kun je me heerlijk helpen inpakken...” Mary hielp... Zij pakte vuurroode wollen rokjes in... en bouffantes... en baalen hemden... en kousen... en mutsen... en tante vertelde...

In haar eenvoudige onopgesmukte taal verhaalde zij van de gezinnen, waar de gaven voor bestemd waren... Het was een schrijnend beeld van honger, armoede, koude en ontbering, van ziekte en zorg en harden strijd om het bestaan.

Den volgenden morgen om half acht stond tante aan haar bed... het oude hoofd vol dwaze papillotjes, de magere schouders in een warme wollen ochtendjapon.

„Mijn lieve kind...” begon zij, toen zij zag, dat Mary de oogen opende... en ze begreep niet waarom de jonge vrouw scheen te schrikken.

„Schrik je van me, liefje?” vroeg ze goedig. „Ik wou alleen maar even vragen of je straks mee gaat mijn presentjes wegbrengen, want dan mag je nu wel opstaan; over een uur ga ik de deur uit en we moeten eerst ontbijten...”

„Ik kom... ja zeker tante... ik zal...” mompelde Mary. Zacht viel de deur in het slot.

Even lag Mary nog besluiteloos... Zij, die nooit vóór 10 uur opstond, in een verwarmde slaapkamer, die 's morgens haar chocolade en haar post boven gebracht kreeg... Rillend van kou en ongewoonte stapte zij uit

naar een schilderij van den schilder J. van Dam, en stelt een kerkgang in den Kerstnacht voor. Als pendant van het in ons vorige Kerstnummer gebrachte schilderij „Kerstnacht”, zal ze stellig velen onzer abonnees welkom zijn.

Evenals andere jaren zullen onze abonnees ook thans de gekleurde platen als een fraaie wandversiering willen benutten. Teneinde hen daartoe in de gelegenheid te stellen, zonder dat zij hun nummer behoeven te beschadigen, stellen wij de kleurenreproducties weer *afzonderlijk verkrijgbaar*, en wel: *opgeplakt op houtcarton, gevernist en geëncadreed in fraaie vergulde lijst* ad f 1.95, en in *fraaie zwarte lijst met vergulde bies* ad f 2.45. Voor porto en emballage worden deze prijzen elk met 25 cts. verhoogd.

Toezending geschiedt na ontvangst van het verschuldigde bedrag per postwissel (te adresseren aan Administratie van „Panorama”, Doezastraat, Leiden).

Daar de voorraad beperkt, en het in verband met de kostbare uitvoering onmogelijk is, de platen te herdrukken, kunnen de bestellingen niet anders dan in volgorde van binnenkomst worden uitgevoerd, zoodat zij, die gaarne tegen weinig kosten in het bezit willen komen van een *bijzonder artistieke wandversiering, ten spoedigste moeten bestellen*.

ONS KERSTNUMMER

Evenals andere jaren bevat ook dit Kerstnummer van „Panorama” wederom een keur van boeienden tekst en fraaie platen, zoodat wij durven verwachten, dat ieder lid van het gezin er weer wat van zijn of haar gading in zal vinden, en er menig genoeglijk uurtje mee zal doorbrengen.

Hoewel dit nummer in alle opzichten, zoowel *wat omvang als uitvoering betreft*, een *extra* en *bijzonder* karakter heeft, niet het minst door de *fraaie bijlagen in drie kleuren rotogravuredruk*, wordt het onzen abonnees toch *zonder prijsverhooging* geleverd.

Wat speciaal onzen kleurenreproducties aangaat, ze mogen ook ditmaal wederom *buitengewoon goed geslaagd* heeten.

De *schilderij van den omslag* is van den bekenden Amsterdamschen kunstschilder J. van der Linde, en brengt een thans verdwenen Amsterdamsch stads-gedeelte aan den IJ-kant, bij de z.g. nieuwe stad „Herberg”, in beeld.

De *andere kleurenreproductie*, die men in het nummer zelf aantreft, is gemaakt

bed. Besluiteloos keek zij naar haar kleinen voorraad kleeren, besloot toen het ijskostuumpje maar aan te doen: een resedagroen gebreid pakje met randen van ruige witte wol. Zij voelde een brok in haar keel toen zij een heele bezending flanelen ondergoed in de tasch vond. Die juf...!

Toen zij beneden kwam, was tante al bijna klaar... Na het ontbijt togen zij er samen op uit: de dames voorop en Dries de tuinman met een reusachtige mand er achteraan. Nooit zou Mary dien tocht vergeten...

Tante Mina werd door de eenvoudige dorpsbewoners op de handen gedragen... Waar zij binnen ging, bracht zij warmte en zonneschijn.

„De Heer zal 't u loonen, juffrouw...” Mary wist niet hoeveel maal zij dat dien morgen hoorde herhalen.

En tante Mina scheen alles te weten, van iedereen...

„De juffrouw leeft met ons mee...” zei een oud moedertje, en streelde met haar knokige door reumatiek vergroeide handen over de gebreide polsmofjes.

„Morgen ga je zeker mee naar de kerk, kind?” vroeg tante dien avond en Mary beloofde.

Het was jaren geleden, dat Mary in een kerk geweest was. De wandeling er heen, door de zwijgende witte velden met in de verte het klokgelui, dat over de sneeuw naar hen toe scheen te rollen, riep in Mary iets wakker van lang geleden... Zij had een gevoel of zij moest huilen, maar ze wist niet waarom...

Tot dusver had tante niets gevraagd... niet laten blijken, dat zij iets vermoedde... alsof het de gewoonste zaak ter wereld was, dat „iemand met een gezin”, zooals haar liefkoosde uitdrukking luidde, er voor de Kerstdagen alleen op uittrok.

Toen zij dien avond samen voor het vuur zaten, wist de oude vrouw op ongezochte wijze het gesprek op de tweelingen te brengen...

Zij zag het verdacht trekken om Mary's mondhoeken. En plotseling knielde de jonge vrouw bij haar neer, verborg het blonde kopje in haar schoot en brak in een onbedaarlijk snikken uit.

Tante kreeg het heele verhaal te hooren, niets werd verzwegen. „Vindt u me erg slecht...” snikte Mary, haar groote betraande kijkers opslaande naar het lieve oude gelaat. „Neen kindje, slecht ben je niet,” sprak tante, „maar je hebt je geluk gezocht, daar, waar je het nooit zult vinden. Alles wat je deedt, was niet voor het geluk van anderen... maar om hun de oogen uit te steken... Heb ik niet een beetje gelijk?... En, zie je,” ging zij

veel van iemand houden...” zong het door haar denken...

„Moet je je niet gaan verkleeden voor tafel, kind?” vroeg tante den volgenden middag, toen Mary moe, warm en voldaan thuis kwam van een in tante's naam gedaan liefdadigheidsbezoek.

Een pannetje met bouillon dragen valt niet mee als men zoiets niet gewend is... maar o, die dankbaarheid en dat ongekende stralende gevoel van geluk te brengen aan anderen...

„Och... ik wou u vanavond nog helpen den Kerstboom te versieren voor de arme kinderen...” zei Mary en viel met een zucht in een stoel. „Mag ik zóó blijven?” „Neen zeker niet... ga je maar gauw verkleeden...” Even keek Mary verwonderd bij den beslistten klank in tante's stem. Toen ging ze...

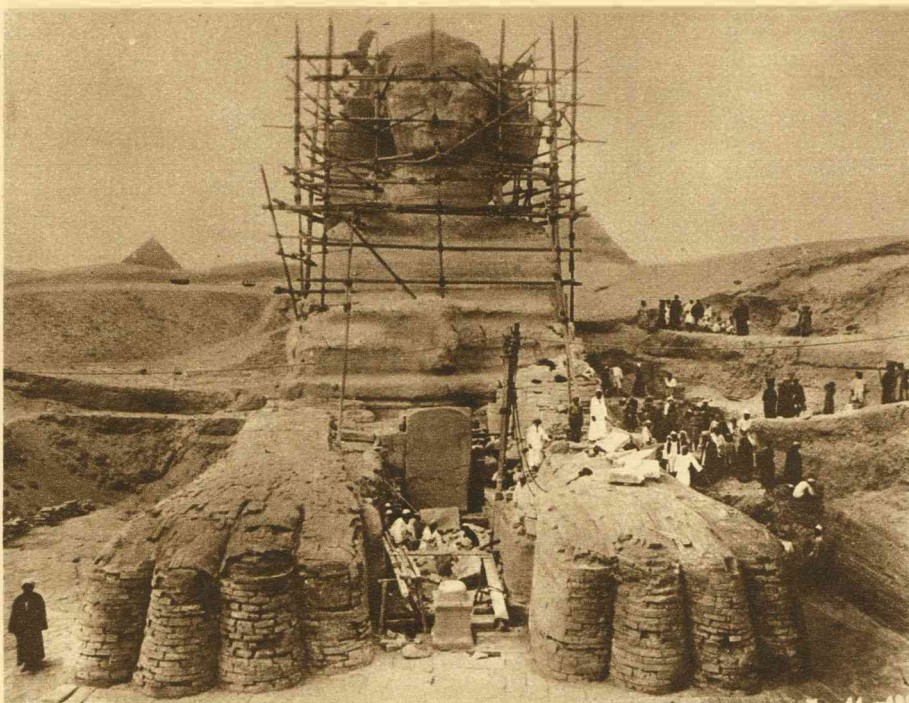
Droomerig liep ze de trap op...

Voor haar kamerdeur gekomen, trof een geluid haar oor... stokstijf bleef ze staan... „Wat... wat... was dat...?” Toen draaide ze bevend den knop van de deur om... En ze zag... ze zag... een grooten blonden man met op iedere knie een klein wit figuurtje.

„Bob...!” snikte ze en verborg haar gezichtje aan zijn schouder. Veilig en warm voelde zij zich gevangen in zijn omhelzing.

Het werd een onvergetelijke Kerstmis...

De eerste van een lange reeks, die trouw ieder jaar doorgebracht werd in het kleine stille dorpje. Toen tante plechtig in het flikkerend kaarsenschijnsel van den kerstboom — o zoo'n heel gewonen, kleinen kerstboom, in een bloempot op een tafeltje — het oude, oude kerstlied aansloeg op de vergeelde krakende toetsen van de oude piano, toen trad Mary, die er mooier dan ooit uitzag in de oude zwarte japon, achter haar en fluisterde bewogen: „Ik dank u, tantetje... ik dank u!”

De restauratie van de Sphinx te Gizeh (Egypte)

De beroemde Sphinx te Gizeh verkeerde in een tamelijk vervallen toestand. In den kop waren vele scheuren gekomen, terwijl de voeten onzichtbaar waren door het er overheen gestoven zand. Met de restauratiewerken, die door het Egyptische Gouvernement zijn ondernomen, is men thans zoover gevorderd, dat de voeten, die een lengte van 17 Meter hebben, geheel zijn uitgegraven.

voort, „mannen kunnen dat meestal niet zoo goed onder woorden brengen, maar zij voelen dat meestal heel zuiver, vooral als ze veel van iemand houden...”

Peinzend keken de oude oogen in het vuur.

Lang zat tante dien avond nog alleen in haar stoel en slechts haar prevelende lippen bewezen, dat zij niet sliep.

Boven lag Mary wakker in bed... „Vooral als zij

Het 250-jarig bestaan van het korps Mariniers

Ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van het korps Mariniers, is de vorige week Donderdag te Rotterdam een groote parade gehouden, die o.a. door Z.K.H. Prins Hendrik werd bijgewoond. — Links: De troepen, voorafgegaan door de tamboers en pijpers, betreden het terrein. Rechts: De aankomst van Z.K.H. Prins Hendrik.

Z.K.H. Prins Hendrik (1) inspecteert de troepen. (2) Admiraal F. Bauduin, die H.M. de Koningin vertegenwoordigde; (3) Overste J. Oele, commandant van het korps Mariniers.

Een oud-gediende, de marketenster, poseert voor onzen fotograaf.

Aan eenige manschappen werden ter gelegenheid van de herdenking onderscheidingen uitgereikt.

De Huishoudster van Mijnheer Dale

(Een Kerstvertelling)

De Kerstmaaltijd was afgelopen. Rond de groote tafel, nog met het hagelwitte laken gedekt en versierd met boeketjes en slingers van hulst, in het gezellige schijnsel van de kaarsenkroon, bleven de vrienden nog wat napraten. In de vertrouwelijke after-dinner-stemming, bij een goede havanna, een kop koffie en een glaasje charreure, waren de heeren aan het vertellen geslagen; de verhalen liepen meerendeels over de liefde en het huwelijk, alle aanzittenden waren van ruim middelbaren leeftijd en wat ze vertelden waren zonder uitzondering

Wij hem vermaken en stichten met verhalen uit ons huwelijk, en hij mogen zwijgen omdat hij vrijgezel is? Dat zal niet gebeuren. Frank moet ons nu eens omstandig vertellen waarom hij, die een pracht van een echtgenoot had kunnen zijn, het in zijn hoofd gekregen heeft, onge trouwd te blijven." — Dit denkbeeld vond algemeen bijval, en met een weemoedigen glimlach op het vriendelijke gezicht begon mijnheer Dale:

sedert zij van me weg is. Ik kan haar niet vergeten . . . Vele mannen, de meesten trouwen uit . . . verliefdheid, uit hartstocht. Ik niet. Ik deed het uit . . . uit . . . berekening. Ja, het woord klinkt niet mooi, maar ik hoop, dat de daad niet slecht was. Ik had een eenvoudige goede huishoudster, die mijn huishouden deed, een flinke, kranige vrouw, die ordelijk en gediensig was op een wijze als men dat tegenwoordig nauwelijks meer aantreft. Zij was van zeer nederige afkomst, heel geen dame, meer wat men een meid-huishoudster noemt; zij matigde zich niets aan, had nog de ouderwetsche opvatting van haar verhou-

HET 250-JARIG BESTAAN

VAN HET KORPS MARINIERS

De eerste commandant van het korps Mariniers, Willem Joseph Baron van Ghent, gesneuveld in den zeeslag bij Solebay op 7 Juni 1672.

Marinier in oude uniform, slechts gewapend met een „zijdegeweer“.

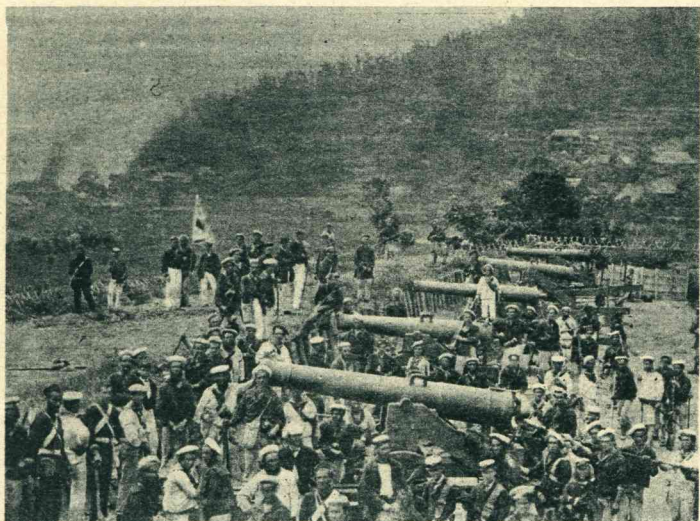
Marinier in de uniform van omstreeks 1814.

Bereiden mariniers voor het Ned. Gezantschap te Peking na den Bokseropstand in 1900.

Een korporaal, een marinier en een tamboer eerste klasse, in de volle wapenrusting van 1877.

Links:

De landingsdivisie van mariniers en marine gedurende den Atjeh-oorlog (1873—'74).

Rechts:

Vechttenue van de officieren der Mariniers, onder bevel van kapitein Sutherland uitgezonden bij het begin van den Atjeh-oorlog in 1873.

Den 10en Dec. 11. is op officiële wijze het 250-jarig bestaan herdacht van het korps Mariniers. Eigenlijk bestond dit korps dien dag reeds 260 jaar, doch de herdenking van het 250-jarig bestaan werd in 1915 in verband met den wereldoorlog uitgesteld, evenals zulks geschiedde bij het Engelsche marinierskorps, dat slechts één maand ouder is dan het onze. De geheele geschiedenis van het Nederlandsche korps is te lang en te rijk aan belangrijke feiten, dan dat wij deze hier volledig zouden kunnen vermelden. Wie deze geschiedenis wil kennen, zij verwezen naar de werken van de officieren P. A. Leupe, F. H. van Braam Houckgeest en Luit.-kol. J. R. J. P. Cambier, waaruit ook wij eenige gegevens geput hebben. Hoewel het korps herhaaldelijk zijn bestaansrecht heeft getoond door de vele gewichtige diensten die het ons land in tijden van oorlog heeft bewezen, heeft toch geen enkel ander korps als juist dat der Mariniers te lijden gehad van allerlei aanvallen, die zijn opheffing beoogden. Telkens echter zijn deze voorstellen tot opheffing door onze Volksvertegenwoordiging verworpen. Thans, juist in de dagen der herdenking van zijn 250-jarig bestaan, pakken zich weer donkere wolken boven het korps samen in den vorm van de z.g. splitsingspogingen. Het is echter te hopen, dat ook deze niet zullen leiden tot de zoo vaak reeds beoogde opheffing.

Den 10en Dec. 1665 namen de Staten van Holland op advies van De Ruyter het besluit tot oprichting van het korps Mariniers, dat den naam kreeg van „Regiment de

Marine“. Het bestond toen uit 19 compagnieën met eigen officieren, onder opperbevel van den kolonel Willem Joseph Baron van Ghent. In Augustus 1666 namen de Staten het besluit nog 20 compagnieën op te richten, welke in 1669 verenigd werden tot een Tweede Regiment onder bevel van kolonel George Johan Warnar, Vrijheer van Weede, heer van Walenburg. De sterkte van het Regiment van Ghent werd toen eveneens op 20 compagnieën gebracht. Reeds eenige jaren later, in 1672, toen Frankrijk, Engeland, Munster en Keulen ons land den oorlog verklaarden, bewezen de mariniers zeer gewichtige diensten. Onze landmacht was toen zoo slecht als men maar denken kon, in tegenstelling met onze zeemacht, welke zich in uitmuntenden staat bevond en waarvan vooral de mariniers zich onderscheidten. Toen de Franschen ons land binnenvielen, waren het ook weer de mariniers, die met de overige zeemacht, door het bemannen van uitleggers en door met kleine oorlogsschepen en sloepen de rivieren te verdedigen, maakten dat het den vijand nimmer gelukt is diep in ons land te dringen. Zoo zouden wij geruimen tijd kunnen doorgaan en den eenen belangrijken dienst na den anderen, dien de mariniers ons land in tijden van gevaar of oorlog hebben bewezen, kunnen opsommen. De ruimte waarover wij beschikken belet ons dit echter, en zoo zij alleen nog maar herinnerd aan de vele heldendaden door het korps verricht gedurende den Atjeh-oorlog (1873—'74) en de Lombok-expeditie (1894), en aan de gewichtige diensten die zij gedurende den wereldoorlog hebben bewezen door het bezetten van verscheidene uit strategisch oogpunt zeer voorname punten langs onze kust.

episodes uit hun eigen echtelijk- en gezinsleven. Een der dischgenooten, de oudste wellicht, de heer Dale, had geen deel aan het gesprek genomen, en er zich toe bepaald te luisteren naar de vertellingen van de anderen, waarbij hij voortdurend met een vriendelijken, ernstigen blik den spreker had aangekeken. Het was den anderen opgevallen met welk een buitengewone aandacht hij had toegehoord, en men maakte er grapjes over.

„Frank stelt nog wel belang in de liefde, al is hij ook nog zoo'n verstokt vrijgezel,“ zei er een lachend.

En een ander: „Hij komt er niet zoo gemakkelijk af.

„Goed, ik zal vertellen. Maar niet over mijn vrijgezellenleven. Over mijn huwelijk zal ik jou verhalen . . . Ja, daar kijken jullie verbaasd van op. Ik ben getrouwd geweest, en wie het niet gelooven wil, moet het maar eens op den Burgerlijken Stand gaan nazien. Lang heeft mijn geluk echter niet geduurd, helaas. Een jaar na ons trouwen is mijn vrouw gestorven. Dat zal nu juist over een week tien jaar geleden zijn. Al die tien jaar tracht ik met reizen, met lezen en vioolspelen mijzelf te suggereeren, dat ik niet alleen ben, dat ik nog levenslustig ben en een levensdoel heb, maar ik heb dat eigenlijk heel niet meer,

ding tot mij: ik de meester, zij de dienende. Zij zag tegen mij op, koesterde zelfs een zekeren eerbied voor mij. Ze omringde mij met duizenden kleine zorgen, zij had het geheim, mijn huis tot iets heerlijk gezelligs te maken. Niemand kon als zij — en lachen jullie nu niet om mijn banale opvatting, — niemand kon als zij mijn maaltijden klaarmaken en opdienen, mijn werkkamer met een verplaatsen van een meubel, met het aanbrengen van een paar vriendelijk heldere gordijnen, met het plaatsnemen van een vaasje bloemen hier en daar, vroolijk en gezellig maken; niemand kon als zij mijn leunstoel na het eten

bij den haard schuiven en een tafeltje met mijn rookgerei en boeken onder mijn bereik plaatsen; niemand kon als zij om alles denken, niemand kon als zij mijn misschien wel wat egoïstisch jonggezellenleven veraangename. Ik had een leven als een prins door haar toewijding en onuitputtelijke oplettendheid. De bezoekers, — het waren er weinigen, want ik heb nooit zoo'n grooten toeloop van gasten gehad, — de bezoekers waren altijd vol geestdrift over haar, en zeiden me onveranderlijk: „Zoo'n huishoudster, Frank, dat is gewoon een lot uit de loterij. Zoo iemand krijg je nooit weer. Houd haar in eere, hoor.”

En dat deed ik, dat verzeker ik jullie. Hoe vaak heb ik haar in lange winteravonden, wanneer zij alleen in haar keukentje verstelwerk deed, gezegd: „Maar waarom zou je niet hier in de kamer komen zitten, Stien? Dat is toch veel gezelliger voor je dan daar in die keuken alleen.” Maar dat stuitte onherroepelijk af op haar verzet. „Nee, mijnheer,” antwoordde ze dan, vriendelijk, maar beslist, „ik hoor hier niet. Dit is de kamer van mijnheer. Het zou mij niet passen. Ieder moet zijn plaats weten, zijn plaats op de wereld, die ons toegewezen is.” En daarmee was het uit. Ik hield niet meer aan.

Op een goeden morgen na het ontbijt werd er zacht op de kamerdeur geklopt. Het was Stien, die er ietwat ontroerd en verlegen uitzag. Met bevende stem zei ze, mij even te willen spreken, en op mijn vraag wat er dan wel aan de hand was, trad ze iets naderbij en zei schuchter: „Ik wilde u zeggen, dat ik de volgende maand uw dienst verlaten ga.”

„Maar, Stien, dat is toch een grap?” zei ik verward door den schrik.

„Nee, mijnheer,” antwoordde ze, „het is ernst.”

„Maar... maar vertel me dan toch waarom,” drong ik aan.

„Het zit zoo, mijnheer. Mijn vader is erg ziek, dat weet u. En nu wil hij maar, dat ik vóór hij sterft, op mijn bestemming kom. Hij wil me getrouwd zien. De smid van ons dorp heeft me altijd graag willen trouwen, en die is gisteren nog aan vaders ziekbed geweest om daarover te spreken. Vader zou het zoo graag zien. Als ik getrouwd ben, zal hij eerst rustig de oogen kunnen sluiten, want een ongetrouwde vrouw zonder familie staat zoo moederziel alleen op de wereld, zegt hij. Bij ons in de familie zijn ze allemaal al jong getrouwd en vader kan zich een ongetrouwde vrouw niet anders dan ongelukkig voorstellen. En nu heb ik besloten het te doen.”

„Zoo zoo, zei ik, „dus je wilt om je vaders wil gaan trouwen. Jij bent een modeldochter. Of... of... wil je graag trouwen met den smid?”

„Nee, mijnheer, ik geef niet om den man, maar vader is altijd goed voor me geweest, en ik zou ongelukkig zijn als ik ongehoorzaam was. We zijn thuis altijd gewend geweest te doen wat onze ouders goed voor ons vonden.”

„Stien, jullie bent daar op dat dorp nog van het oude soort,” zei ik om iets te zeggen.

„Is dat ouderwetsche soort niet het goeie soort, mijnheer?” vroeg ze verlegen.

„Het is het beste soort,” zei ik, „maar wat dat trouwen aangaat, dat gaat zóó maar niet. Ik moet me nog eens bedenken voor ik je ontslag aanneem, Stien. Want ik ben er ook nog...”

Ontdaan keek ze mij aan, begon toen plichtmatig de tafel af te ruimen. Nadat ze de kamer verlaten had, bleef ik geruimen tijd over het geval nadenken. De gedachte, dat ik deze vrouw, die mijn leven zoo onuitsprekelijk gezellig wist te maken, zou moeten missen, was mij onuitstaanbaar. Dat noot, dat noot. Ik zou gewoonweg radeloos zijn, op mijn leeftijd, dacht ik. En ineens zag ik de uitkomst vóór me. Ik zelf zou met haar trouwen. Als ze wilde, als ze durfde ten minste. Haar onderdanigheid zou haar beletten op mijn voorstel in te gaan, maar ik zou haar overreden. Zij zag tegen mij op; ik had invloed op haar. Ik zou haar overhalen...

Ik belde. En toen ze bedeesd de kamer binnenkwam, nodigde ik haar uit, te gaan zitten, maar ze had haar eeuwige antwoord daarop alweer klaar. „Nee, mijnheer, dat is wel heel vriendelijk van u, maar het zou mij niet passen.” „Ik heb over alles eens nagedacht, Stien. Zou je met mij willen trouwen?” Ze werd doodsbleek bij die woorden. Voor het eerst zag ik verzet in haar oogen, en met verontwaardiging zei ze: „Dat heb ik niet aan u verdiend, mijnheer, dat u me zoo voor den gek houdt in zoo'n ernstige zaak.”

„Maar Stien, ik meen het,” zei ik, „jij zorgt zoo goed voor me. Ik wil je niet missen.” En ik hield een heel betoog om haar van mijn ernstige bedoeling te overtuigen, en haar voor mijn denkbeeld te winnen.

Toen mijn betoog ten einde was, en ik vroeg: „Nu, wat zeg je er nu van, Stien?” antwoordde ze nog verwarder

De vermaarde Korenmolen „De Valk” te Leiden

gebouwd in het jaar 1743, in de sneeuw. — Naar men ons mededeelt, moet deze molen de hoogste van ons land zijn. De Vereeniging „De Hollandsche Molen” interesseert zich sterk voor zijn behoud.

dan ooit: „Het zou mij niet passen, mijnheer. U bent de meester en ik de meid. Dat is zoo ingesteld, en daar kunnen menschen niets aan veranderen. U mag dat niet doen voor uw goeden naam: met de dienstmeid trouwen! Alle menschen van uw stand zouden u met den vinger nawijzen. Nee, nee, mijnheer, dat mag niet.”

„Maar als we het nu zoo inrichten, dat de buitenwereld het niet merkt? Als we net met elkaar blijven omgaan als tot nu toe?”

Dit laatste scheen althans eenigen indruk op haar te maken; nochtans bleef ze zich verzetten.

En fraai winterlandschap

Een ingesneeuwde boerderij te Garmisch (Duitschland).

Maar ik zal u niet vervelen met de redeneeringen, die wij nog over dat onderwerp hielden; laat mij volstaan, met te zeggen, dat ik in alle stilte met Stien trouwde, tot groote vreugde van haar bezorgden vader en tot groote... verlegenheid van Stien, die alles zoo bedisseld had, dat niemand er zijn neus aan stooten kon, zooals zij het noemde.

En we zijn een jaar gelukkig geweest. Heel gelukkig. Haar ordelijkheid en ijver, haar toewijding waren als voorheen. Alles was als voorheen. Haar heele opvatting van dienstbaarheid was onveranderd. In haar ziel was en bleef zij dienstbode. Ze bracht het verreweg grootste deel van den dag evenals vroeger in de keuken door, en het heeft me in den eersten tijd heel wat praten gekost voor ze zoover was, dat ze met mij aan de tafel durfde eten. Als er een doodenkenel keer eens gasten waren, bediende ze ons even voortreffelijk als vroeger, terwijl geen blik, geen woord, geen gebaar ook maar de geringste familiarijheid verried, en trok zich daarna even bescheiden als vroeger terug. En evenals vroeger prees men haar uitbundig. — „Zóó'n huishoudster is gewoon een lot uit de loterij,” zeiden de gasten, onveranderlijk, „je mag haar wel in eere houden.”

Buiten de deur zag men ons natuurlijk nooit samen. Zoo gingen we des Zondags bijvoorbeeld ieder op eigen gelegenheid naar de kerk, en ik zat daar als vanouds in de voorste banken; Stien heeft nooit anders dan op haar oude plaats achterin willen zitten. O, die nederigheid, die bescheidenheid, dat aangeboren gevoel van dienstbaarheid, het is bijna ongelooflijk in onzen tijd, nu de schoonmaaksters, in een bontmantel gehuld, het haar tot polka verminkt, met vleeschkleurige kousen en lakschoenen aan, en het werkschort in een aktentasch geborgen, van en naar hun werkhuizen flaneeren. Zelfs wanneer we samen waren, kon ik haar nooit bewegen om me bij den naam te noemen. Altijd noemde ze mij „mijnheer” als vroeger. Ongelooflijk, hè?”

Mijnheer Dale wachtte een oogenblik voor hij verderging. Intusschen week een wijle de goede ernstige glimlach van zijn gezicht, om er dien avond niet meer op terug te keeren. Hij vervolgde:

„Het is vandaag juist een jaar geleden, dat ik in Klingdaal bij oude vrienden eten ging. Ik had al van jongs af aan de gewoonte bij hen aan het Kerstmaal deel te nemen. Lust had ik er weinig in, om op Kerstmis mijn goede trouwe Stien alleen te laten, maar zij was het, die aangedrongen had, dat ik vooral gaan zou. „Ach, mijnheer,” zei ze, „zoo mag u toch niet vervreemden van uw oude vrienden. Nee, den omgang met menschen van uw stand mag u niet verwaarlozen. Daar, bij die familie, behoort u thuis. Uw vader en uw moeder plachten met u als kind daar altijd met Kerstmis te gaan eten, hebt u me zelf verteld. Nee, u mag dat in geen geval voor mij laten. Wat zouden die menschen wel denken, als u niet kwam.”

Voor het laatste argument zwichtte ik. Voor Stien dan, wel te verstaan.

Het was een vrolijk gezelschap, en men betoonde mij als gewoonlijk een zeer groote hartelijkheid. Toch kon ik me maar niet vermaken. Aldoor waren mijn gedachten bij die goede trouwe Stien thuis. Na het eten wilde ik opstaan, maar dat liet men niet toe, en daar ik andere jaren ook altijd nog een paar uurtjes was blijven napraten, besloot ik, om geen argwaan te wekken, maar toe te geven. Toen ik opstapte, was het tien uur ongeveer. „Denzelfden tijd als vroeger,” dacht ik, „de tijd, waarop zij me dus thuis verwacht.” Maar het liep anders. Er was een zware sneeuwstorm opgekomen, en de trein kwam eerst tegen twee uur in den nacht aan. In de stille buitenstraat, waar we woonden, kwam ik Stien tegen. Ze liep hard, en had

in dat noodweer niets anders dan een dun sjaaltje over haar katoenen jurk omgeslagen. „Goddank, dat u daar bent, mijnheer,” viel ze snikkend uit. Ik wist geen raad van ongerustheid.

„Maar, kind, dat had je niet moeten doen,” zei ik, bewogen door haar toewijding. „Je bent veel te dun gekleed. Je zult een kou vatten...” En dan: „waar ging je eigenlijk heen om me te zoeken?”

„Ik wilde naar het station loopen,” snikte ze.

„Maar dat is onverantwoordelijk met dit weer,” berispte ik haar, terwijl we zwigend naast elkander naar huis liepen. Ik hoorde haar klappertanden van de kou. Ik wilde haar mijn jas aantrekken, maar dat stuitte af op haar onverzettelijken tegenstand. „Ik zou het me tot mijn dood toe verwijten, als u een kou vatte door mij.”

Tot haar dood, zei de goeierd! Hoe weinig wist ze, dat die al zoo nabij was! Want wat ik wel gevreesd had, gebeurde. Ze werd ziek, kreeg een ernstige longontsteking.

Hier zweeg mijnheer Dale even.

Inplaats van den glimlach van gewoonlijk was er een zacht bevende trek om zijn mondhoeken gekomen. Het leek of hij al zijn wilskracht inspannen moest om niet te schreien. Maar sneller sprekend dan daareven vervolgde hij zijn verhaal:

„De rest is gauw verteld. — Er zijn van die geschiedenissen in ons leven, die men het best doet om maar gauw te vertellen. Anders zou men ze wel eens niet tot een eind kunnen brengen. — Ik heb de lieve, geduldige lijderes verpleegd naar mijn beste krachten, zooals zij het mij gedaan had een groot deel van mijn leven. Ik week niet van haar bed. Geen uur. Geen minuut. Ondanks haar herhaalde vermaning: „Mijnheer, offer u toch niet op voor mij. Ik lig hier goed. U moet aan uw gezondheid denken, mijnheer.”

Na drie dagen stierf zij. Maar even voor haar dood nam ze mijn hand heel voorzichtig, als ware het een kostelijk kleinood, in haar ruwe werkhands, en voor het eerst in haar leven, nu in het aangezicht van den dood, noemde ze me bij den naam. „Frank, ik heb je lief. Ik dank je voor al je goedheid,” fluisterde ze. — En mijnheer Dale bracht met beide handen zijn zakdoek voor het gelaat, en snikte luid.

J. KASTEELN.

HET OUDERLIJK HUIS

W. M. KRUSEMAN

Met uitdrukking, doch
niet te langzaam.

J. F. TIERIE Jr.

Heerlijk oud huis, met je hei-li-ge hoekjes, 'k Kom weer tot jou van 't rondzwerven moe,

mp.

Ped.

Heerlijk oud huis waar 'k zoo vei-lig me voelde, 'k Kom na min do-len naar jou toch weertoe. Hemel, hoeveel heb ik

hier al ervaren, Hoeveel geluk reeds, en hoeveel geweent, Al-les vertelt hier van vroegere jaren,

vertragen *p* *een weinig versnellen*

terughouden *p* *een weinig versnellen*

Al-les, de deuren, de muur, en 't steen-- Heerlijk oud huis, je hebt 't al kunnen hooren, Wat ik al-leen op m'n

Terughouden *p in Tempo*

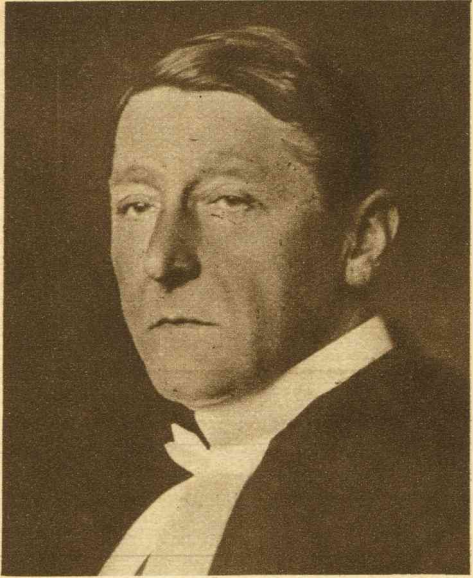
volgen *pp in Tempo*

kamertje sprak, Heerlijk oud huis, waar ik eens werd geboren 'k Zoek weer de vree van je vei-li-ge dak.

een weinig versnellen *Terughouden en toenomen in kracht...*

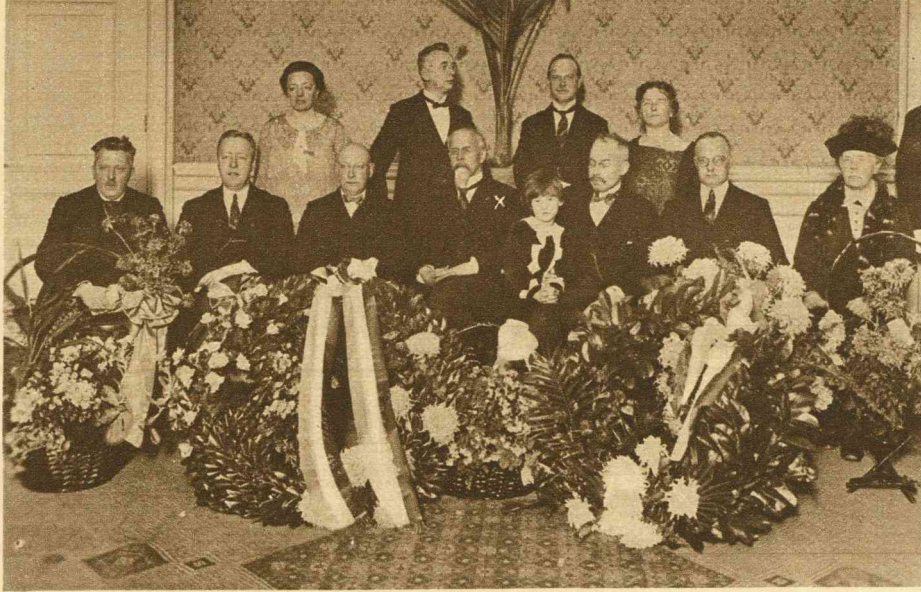
iets ver-- snellen *riten*

Van Heinde en Verre

Prof. J. G. de Jongh †

Op 53-jarigen leeftijd is te Rotterdam overleden Prof. J. G. de Jongh, hoogleeraar aan de Nederlandsche Handels-Hoogeschool aldaar.

De afdeling Leiden van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst vierde op 8 en 9 December l.l. haar 50-jarig bestaan. Ter gelegenheid van de op 9 dezer gehouden receptie, poseerde het bestuur met den dirigent, den heer Anton Tierie (X), voor onzen fotograaf.

Ds. N. van Schouwenburg,

predikant bij de Nederd. Hervormde Gemeente te Amsterdam, hoopt 16 dezer den dag te herdenken waarop hij vóór 25 jaar zijn arbeid als predikant begon.

Links:

Een schip op stapel verbrand

Donderdagavond l.l. brak een felle brand uit op de emplacements van de Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam. Een groot tankschip, van 12000 ton, dat binnen enkele dagen te water zou worden gelaten, ging bij den brand verloren. Onze foto werd des nachts gemaakt, terwijl de brandweer trachtte het vuur te localiseeren.

Rechts:

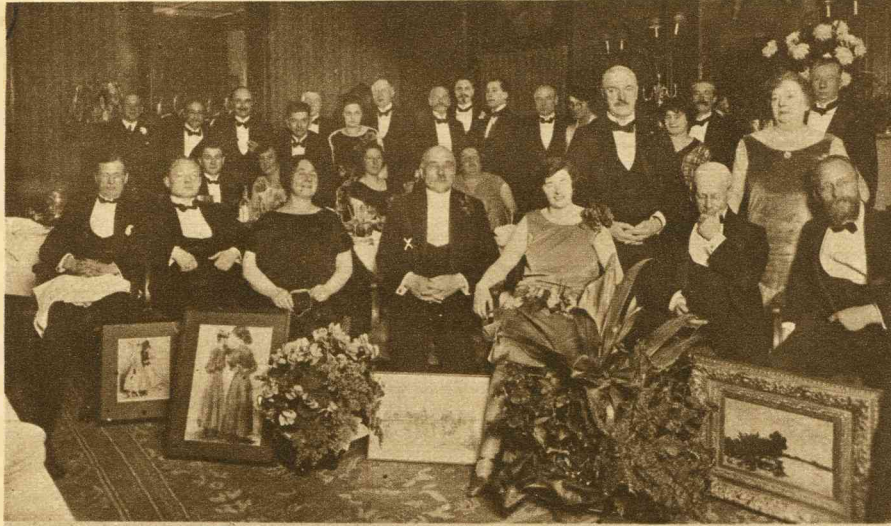
Blauw-Wit—H. V. V. 2—1

Zondag l.l. werd in het Stadion te Amsterdam een voetbalwedstrijd gespeeld tusschen Blauw-Wit en H.V.V. welke door de Stadionbewoners met 2—1 werd gewonnen. — Een interessant spelmoment voor het doel van H.V.V.

Wilhelmina Drucker †

Te Amsterdam is de vorige week op 78-jarigen leeftijd overleden Mevrouw Wilhelmina Drucker, die haar gansche leven gestreden heeft voor de erkenning der rechten van de vrouw.

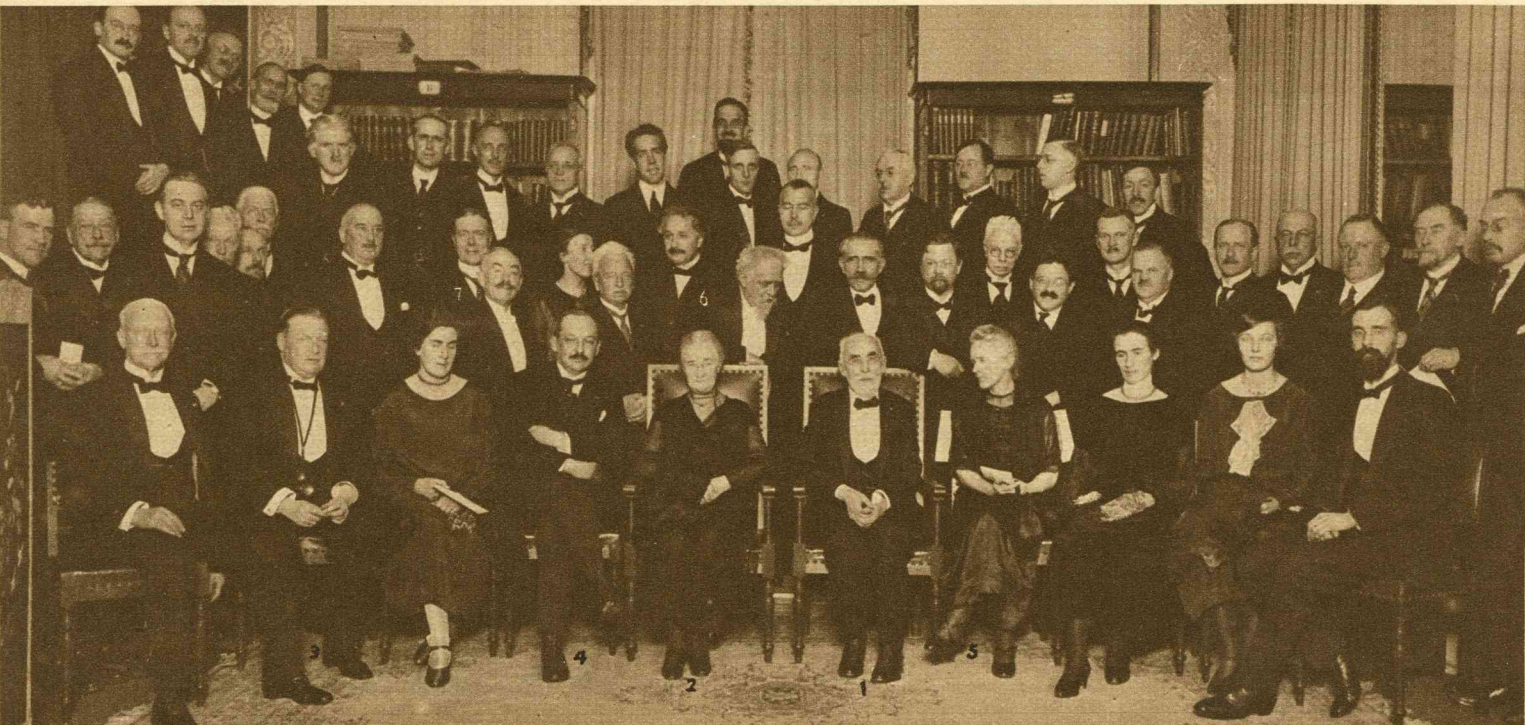
De Huldiging van Gerard van Hulzen

Zaterdagavond l.l. is de bekende letterkundige Gerard van Hulzen te 's-Gravenhage gehuldigd, ter gelegenheid van zijn 35-jarig „schrijverschap“. — De jubilaris (x) temidden der leden van het huldigingscomité.

Bogoljuboff

die bij het schaaktournooi te Moskou den titel van wereldkampioen verwierf.

DE HULDIGING VAN PROF. Dr. LORENTZ

In het gebouw van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem had op 11 December de huldiging plaats van Prof. Dr. Lorentz, ter gelegenheid van zijn 50-jarig jubileum als doctor in de Wis- en Natuurkunde. De leiding der huldiging berustte bij den Commissaris der Koningin, Jhr. Mr. Dr. A. Roëll. Op onze foto, die even vóór het eere-diner gemaakt werd, ziet men o.a. Prof. Lorentz (1); Mevr. Lorentz (2); Jhr. Mr. Dr. A. Roëll (3); Min. Rutgers (4); Madame Curie (5); Prof. Einstein (6); Jhr. Mr. Dr. N. C. de Gijsselaar, Burgemeester van Leiden (7).

ONZE DAMES-RUBRIEK.

Van Stemmingen en ... Stemming.

De Decembermaand is wel bij uitstek een maand van stemming.

Niet van „stemmingen”, versta mij wel, lezeres, want onder stemmingen verstaan — helaas — velen van het tegenwoordige geslacht hun luimen, nukken en grillen, hun onbestendigheid, hun weifelende onzekerheid, hun wankelende onzekere levenshouding. Dit alles wordt bestempeld met den algemeenen verzamelnaam van „stemmingen”.

„Stemmingen?” vroeg een moeder van vijf gezonde jongens, „bij ons heet dat ondeugendheid, en een boterham-met-niets-erop en een avond vroeg naar bed zijn de beste middelen tegen deze „stemmingen”.

Dacht iedereen er maar zoo verstandig over. Het is een kenmerk — niet alleen van onzen tijd, maar van alle tijden geweest, dat de menschen de dingen trachten te verbloemen en zichzelf met allerlei fraaie drogredenen trachten wijs te maken, dat ze hm — zoo slecht nog niet zijn! Eigenlijk moesten we vechten tegen deze „stemmingen” die ook de besten onder ons kunnen bekruipen en die in staat zijn ongemerkt heel wat onheil te stichten.

Meestal gevoelen we ons de slachtoffers van onze stemmingen.

Want — onze stemmingen zijn het gevolg van oorzaken, die van buiten af tot ons komen en niet waar — daar kunnen we immers niets aan doen?

Het is zoo gauw gezegd en zoo grif beaamd: „daar kunnen we niets aan doen”.

Maar zoo is het toch niet heelemaal.

Dat we maar al te vaak niets kunnen veranderen aan de omstandigheden — dat is zoo.

Doch iedere zaak heeft een voor- en een achterkant. De omstandigheden zijn de voorkant en wij zijn de achterkant. Als we dan de voorzijde niet vermogen te veranderen, welnu laten we het dan eens met de achterzijde probeeren.

In den oorlog maakte men betonnen en ijzeren platen om zich te beveiligen tegen de kogels. Waarom zouden wij ons dan in den levensstrijd niet wapenen tegen de ... omstandigheden? Wanneer wij ons van binnen uit te weer stellen en ons wapenen, zoodat de omstandigheden geen vat op ons kunnen hebben — zie, dan wordt het mogelijk om de ware kerststemming om ons heen te scheppen. Stemming, ware gewijde stemming, is zoo iets teers, zoo iets niet-te-benaderen, zoo fijn, dat er maar heel weinig toe noodig is om het te verscheuren. De stemming in een huis is de sfeer waarin men leeft, de toon, de kleur waarin het geheel gehouden is.

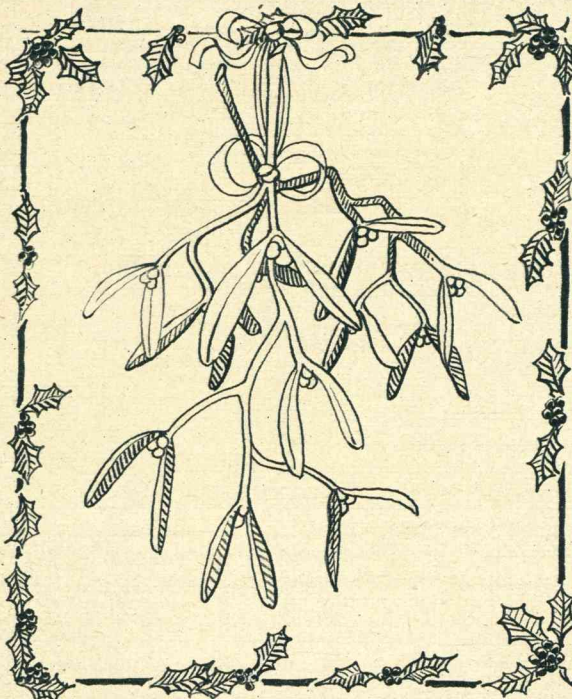
Op wie anders dan op ons vrouwen rust de plicht om er voor te waken met liefdevolle, nimmer falende stille zorg, dat de stemming in ons gezin van dien aard is, dat ieder zich welbehaaglijk en tevreden gevoelt?

Vrede op aarde en den menschen een welbehagen ...

Och, het komt niet alles enkel en alleen van buiten af, het zit niet in geld, noch in rijkdom of in uiterlijk vertoon; het eenvoudigste vrouwtje met een simpel dennetakje in haar armoedig kamertje kan gelukkiger zijn en meer nabij het ware ideaal van kerststemming dan de bezitters van den rijksten kerstboom met schitterende cadeaux.

Het zit binnen in ons; de ware stemming, die als een warmtegevend licht van ons uitgaat, dragen we met ons om en die straalt zonder dat we het merken door in al ons doen en zeggen.

Wanneer zullen de menschen inzien, dat zij liever hun eigen tong moesten afbijten, dan die te gebruiken tot het uitspreken van onnadenkende en harte-looze vermoedens, of om bedoelingen, gevoelens en beslissingen te veroordeelen, die zij niet hebben kunnen doorzien?

De Mistletoe.

In sommige streken speelt de Maren- of Misteltak een groote rol bij de winterfeesten. Die bekende sierlijke woekerplant, die bij ons op oude appelboomen zoo gaarne en zoo welig tiert, was reeds bij de Grieken een plant van gewicht: met een Misteltak toch kon men de poorten der onderwereld openen. Bij de volken van het Noorden was zij een voorbehoedmiddel tegen tooverij, vooral als zij, wat zeldzaam was, op eikeboomen was gegroeid.

In sommige Fransche dorpen wenschen de landlieden elkander geluk met een marentak in de hand; en in Engeland hangt men met Kerstmis een misteltak aan den zolder of aan de lamp. Die brengt niet alleen heil en zegen, maar geeft ook zekere rechten: wie elkaar onder de „Mistletoe” tegen komen, die moeten elkander een zoen geven. Dat de mistletoe op vroolijke familie- en vriendenfeestjes veel aanleiding geeft tot pret en gelach, spreekt vanzelf. Veel Engelsche koetsiers tooien met Kerstmis hun paard en zweep met mistle, de meeste Engelschen steken omtrent dien tijd een takje mistel in hun knoopsgat. Boeren binden het aan de vruchtboomen, om een goeden vruchtenoogst te krijgen.

Moderne japonnen

A (Zittende figuur) Japon van grijze ripsstof met opossumbont afgezet aan rokzoom, voorbaan, opstaanden kraag en manchetten. De mouwen hebben van af den eiboo een ballonvormig uiteinde. De bijpassende mantel heeft eveneens een ruimgeplooid rokgedeelte en wijd uitlopende mouwen. B (links-staande figuur). Complèt van overlangs en dwars gestreepte bure de laine: effen voor den mantel, die met petit gris is afgezet, breede strepen voor de voering en smalle dwarsstrepen voor de japon. C (rechts-staande figuur) Middagjapon van zwart satijnakken met ruimte ter zijde, satijnen vest met kanten revers en rond kraagje en lange pagode-mouwen.

Nederlandsche Kerstgebruiken

In de Provincie Overijsel, te Geesteren, bestaat nog een aloud gebruik: het „muddewinter bloazen”: het midwinter-blazen, dat men eenige dagen vóór Kerstmis hooren kan.

In Drenthe heet de eerste Kerstdag Midwinter en wordt zeer plechtig gevierd; de tweede heet Sunt-Steffen (Sint-Stefaan) en geeft aanleiding tot vreugde en pret. Te Emmen geven arme kinderen bij de boeren een stukje brood of een „topje” hooi aan de koeien en zeggen dan tot de eigenaars: „Ik steffen jõe kõe,” (of kōenen) en bij de arbeiders die geen koe hebben, zeggen ze: „Ik steffen jõe.” (Steffen wil waarschijnlijk zeggen: Ik zegen (u of uw koe) in den naam van Sint-Stefaan.)

Te Borger ziet men vroeg in den morgen kleine jongens loopen, alle met een hoop hooi onder den arm. Zij gaan van het eene huis naar het andere en het allereerst naar de deel om de koeien te steffen. Onder 't zingen van:

Hum, kõe, hum,
Sunt Steffen is gekomen.
Hard geloopt; duur verkoopen,
Honderd gulden veur die kõe
En een dikke stoetbrugge 'i toe.”

legt de knaap voor elke koe een weinig hooi, gaat dan naar de keuken en zegt: „Ik heb jõe kōenen steff.” Hij krijgt dan koffie met een boterham, soms ook eenige centen of turven; en na den milden gever geluk en lang leven te hebben gewenscht, gaat hij naar een ander. 's Avonds komt hij rijk beladen thuis, en heeft het geheele arme gezin het goed.

Op sommige plaatsen heeft het liedje nog twee regels:

Met dikke botter, die mag ik en
[die mag elk,
Dan gēf de koe ook botter en melk.

In Gelderland durfde, een goede vijftig jaren geleden, geen boer zich in den Kerstnacht buiten de deur wagen. Immers, dan reed „Berend met de honden” op een wit paard door de lucht ... Een duidelijke herinnering aan Wodan op de jacht.

Zóó heilig werd de Kerstnacht geacht, dat volgens de sage, in dien nacht de dieren het spraakvermogen krijgen, de vroegst groenende boomen hun eerste bladknoppen schieten, ja zelfs klokken, die om een of andere reden onder den grond of op den bodem van het water liggen verzonken, te middernacht met Kerstmis luiden. In Limburg en Noord-Brabant liggen een paar van die verzonken klokken, en het volk gelooft, dat zij in den Kerstnacht van vreugde luiden.

¹⁾ Stuk stoete, of mik, brood.

Recepten Eend braden.

Benoodigd: 1 eendvogel, 60 gr. boter, 5 gr. zout, 1 dL. water, 1 lepel rooden wijn.

Bereiding: Wasch den eendvogel af in lauw water, snijd de pooten af bij het gewricht boven de zwemvliezen. Zout den eendvogel en braad dezen in de boter ongeveer een uur. Grootere vogels braden iets langer. Eendvogel is gaar, als de vork bij het prikken gemakkelijk in het vleesch gaat.

De eendvogel wordt uit de jus genomen en de jus al roerende met het water vermengd. Dan voegt men den rooden wijn toe, het is echter niet noodzakelijk rooden wijn te gebruiken, de jus kan toch wel gebonden zijn, als men ze al roerende laat doorbraden, nadat het water is toegevoegd.

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

22)

Maar hij bewonderde Blanche en hield veel van haar; en uit die koele, gezonde liefde was een verlangen naar haar nabijheid bij hem opgekomen, dat zoowel fysiek als moreel was. Hij kon trouwen en was in staat, zijn vrouw het bestaan te laten leiden, waaraan zij gewoon was; maar was deze gematigde liefde, die hij haar aanbood, wel genoeg? Haar oogen knipperden voor zijn vasten blik. Ze zag er jonger uit en zachter, dan hij haar ooit gezien had, en hij was plotseling meer dan verlangend om haar zijn theorie te hooren weerspreken.

„Dat is, geloof ik, één manier om de dingen te bezien,” gaf zij toe. „Maar eerlijk, het schijnt me toe, dat die houding — om een sportterm te gebruiken — een zeer onnoodige handicap is om den huwelijksprijs te winnen. Alles, waar het dan toe komen zou, is, dat men een gezel kiest voor het leven op een oogenblik, dat men niet meer recht bij het hoofd is; en de kansen zijn honderd tegen een, dat het resultaat niets anders is, dan zich te schikken in het onvermijdelijke.”

Haar kalme stem zweeg, terwijl ze een regendrop, die langs haar kleinen arendsneus afdroop, wegveegde; en Jim Warriner had niets liever gewild, dan dien drop weg te kussen. Ze had juist gezegd, wat hij gewenscht had, dat ze zeggen zou; hij was er blij om; maar vreemd genoeg bewoog de koelbloedigheid, waarmee ze het zeide, hem tot een plotseligen ommekeer. Hij wenschte, dat ze niet zoo koel was, als ze wel leek; dat haar woorden, toen ze doorging, een beetje overijld waren.

„Persoonlijk vind ik, dat een vrouw zich meer zou moeten gelukwenschen, als ze een kalm en overdacht aanziek krijgt van een man, die volkomen bij zijn hoofd is.”

Warriner's antwoord had al reeds zijn tong beroerd, voor hij zich bewust was, dat hij gesproken had.

„Dan veronderstel ik, dat je jezelf totaal geen gelukwenscht, als ik je nu vraag, of je me wilt trouwen? Ik ben in 't minst niet kalm en overdacht. Zeg me... heb ik een heel kleine kans?”

Zijn magere, bruine hand raakte bijna de hare aan op de leuning; de drie die onder het druipende zeildek zaten, konden niet zien, hoe zij zich sloot over de kleinere hand met een vlugge, nerveuze beweging; ook konden zij het antwoord niet hooren. Hij kon het nauwelijks zelf verstaan; een feit is, dat Blanche zelf nooit heelemaal zeker was, dat ze eigenlijk wat terug zeide. Ze kon zich duidelijk herinneren de juiste woorden, waarmee ze vroegere aanzoecken van mannen afgepoeierd had; maar Jim Warriner was het niet allèen, die de merkwaardig plezierige ontdekking deed, dat „kalmte en overleg” meestal bij een dergelijke gebeurtenis ontbreken.

Zij kondigden hun verloving aan onder de lunch. Het zou nutteloos en noodeloos geweest zijn, om het stil te houden — beiden zagen er zoo stralend en gelukkig uit. Er werd uitvoerig op hun gezondheid gedronken en ze werden hartelijk gefeliciteerd; de eenigszins droefgeestige toon in Helen's stem ontging Blanche niet.

De Ariadne kwam ongeveer om acht uur voor anker te liggen en het heele gezelschap dineerde op Ashwynne voor de finale van den tocht.

Helen vond het moeilijk en droevig tevens om te beseffen, dat er nauwelijks veertien dagen verlopen waren sinds het diner, waarop het plan voor den tocht voor 't eerst was opgevat. Zooveel was er voorgevallen sinds dien avond, toen Simon Danvers met opzet geprobeerd had, haar te misleiden over zijn houding tegenover haar. Zij verbaasde zich met bitterheid, hoe zij zich zoo had kunnen laten beetnemen!

De oude vrees en afkeer hadden zich weer gerechvaardigd — waren sterker geworden, omdat zij zoozeer onderdrukt werden.

Ze kon zelfs haar moeder niet de reden ervan laten raden. Ze kon alleen hopen en bidden, dat ze in staat zou zijn hem verre van zich te houden, tot de noodzakelijkheid van verbergen voorbij was. Hij had toegegeven, dat Blake heel ziek was, misschien zelfs wel stervend... hoewel zij instinctmatig ineenkromp bij

deze gedachte, als een oplossing van de situatie. Zij geloofde per slot niet, dat Danvers Blake zou overgeven aan de politie, zoolang hij nog hoop had, dat zij hem zou willen trouwen; maar als zij zich zou verloven met een anderen man, dan was zij er ook zeker van, dat Henry Blake's vonnis geteekend was. Danvers was er de man niet naar, om zijn verlangens prijs te geven, zonder zich genadeloos te wreken.

Zijn geduld maakte haar echter nog meer beangst. Indien hij haar openlijk het hof gemaakt zou hebben, dan zou zij minder bang zijn geweest; maar zoo was hij niet. Hij wachtte... geduldig.

Twee lange jaren reeds had hij dien afzichtelijken hartstocht gekoesterd; hij kon rustig nog wat langer wachten; en ondertusschen voelde zij zich als een hulpeloos, opgejaagd dier, dat opgespoord wordt — het net sloot zich om haar heen.

Het was met een gevoel van althans voorloopige rust en veiligheid dat zij uit den auto stapte, die haar dien avond terugbracht naar het Dower House. Ze werd begroet door Sandy's luidruchtig welkom, dat haar herinneringen aan dien anderen avond, toen

BEROEMDE BEELDHOUWERKEN

„Maria, het kindeke Jezus aanbeddend”, door Giovanni della Robbia, een lid van een bekende beeldhouwers-familie, die grooten invloed uitoefende op de Florentijnsche kunst der 15e en 16e eeuw. Vooral in het uitbeelden van kinderen waren de Robbia's erg gelukkig.

Denys haar voor 't eerst en voor 't laatst gekust had, eenigszins deed vergeten.

De hemel zij gedankt, dat dat voorval zich niet herhaald had. Want als hij weer getracht zou hebben, haar te kussen, dan zou zij hem hebben laten begaan; en wat zou hij dan wel van haar gedacht hebben? Ze wist, zonder dat het haar verteld was, dat hij geen achtung zou hebben voor het meisje, dat zich zoo zonder meer liet kussen.

Ada begroette haar met een stralend gezicht; evenals de meeste dienstboden had zij het huis zoo „akelig stil” gevonden, toen „de familie” weg was. Maar zij gaf toe, dat de opzichter en zijn vrouw prettig gezelschap waren geweest; en Sandy had 's nachts voor de deur van Miss Helens kamer gelegen.

„Hij miste U toch zoo vreeselijk, Miss Helen,” zeide Ada, „en hij is erg fel geworden,” voegde zij er met trots aan toe; „hij is erg lief met ons en met menschen, die hij kent, maar vreemden kan hij niet uitstaan; en vroeger was hij toch zoo goedig!”

„Maar Sandy toch!” Helen knielde naast hem neer in de gang met haar armen om zijn nek, terwijl hij moeite deed om haar gezicht te likken. „Ik wil niet, dat je te vurig wordt! Hij is toch niemand aangevlogen, Ada?”

„Nee, niet 'dat-ie iemand heeft gebeten,” antwoordde Ada onwillig. Ze voelde, dat de triomfen, die Sandy in zijn eerste gevecht behaald had, niet moesten verkleind worden. „Maar ik moest hem stevig

vasthouden. Dien vreemdeling, die in de Berrick Arms logeert, kan hij niet luchten. We gingen hem voorbij in het dorp en Sandy bromde vreeselijk; al zijn haren stonden recht overeind. Ik was blij, dat ik hem aan de lijn had.”

„Bekrompen hond!” Helen lachte en trok hem bij zijn lange ooren; „hij houdt niet van vreemdelingen.”

„En zij houden niet van hem,” zeide Ada met klem. „De man schold als een razende.”

Mrs. Carmichael keek plotseling van de brieven op, die gedurende haar afwezigheid voor haar gekomen waren.

„Wat is dat voor een man in de Berrick Arms, Ada?” vroeg ze scherp. „Hoe lang is die al hier?”

„O, al een heelen tijd, mevrouw,” antwoordde het meisje vaag en voegde er dezelfde misleidende kennisgeving aan toe, waardoor de politie-agent indertijd was gerustgesteld. „Het is een vriend van een van de heeren, die op Ashwynne gelogeed hebben. Ze hebben me gezegd, dat het een Franschman is.”

„O.” Mrs. Carmichael knikte, als was ze gerust en ging haar correspondentie verder doorwerken. Een van de brieven droeg een vreemden postzegel; hij was haar toegezonden door haar bank in Londen; en toen zij het zag, trok haar gezicht als tot een masker samen. Ze verzamelde al haar brieven haastig bij elkaar en ging naar boven. Op de eerste trede echter hield zij stil.

„Is er een man van het dorp gekomen om een nieuwe ruit in te zetten, boven op de gang, Ada?” vroeg zij.

„Ja, mevrouw.”

„Je bent door niets opgeschrikt, terwijl we weg waren?”

„N — neen, mevrouw.”

„Ben je er zeker van?” Een toon van angst was in Mrs. Carmichaels stem gekomen.

„Mevrouw,” — Ada bloosde, „Katrien heeft me uitgelachen en heeft gezegd, dat het niets dan verbeelding was; maar ik kan er niet overheen komen, dat het net is of het huis hier bewaakt wordt.”

„Hoe kom je daarbij?”

„Ten eerste om Sandy. Hij kan 's nachts soms vreeselijk te keer gaan, schijnbaar zonder eenige reden. Een keer, toen we allemaal samen in den tuin waren, hoorde ik geluiden in het bosch vlak bij den muur. Katrien zeide: „konijnen” en „nonsens”, maar Sandy maakte zoo'n lawaai als hij nog nooit gedaan heeft, en rende aan deze zijde van den muur al maar op en neer.”

„Misschien kinderen, die op verboden terrein liepen,” zeide Helen luchtig. Maar haar oogen waren gevestigd op het gezicht van haar moeder, en wat ze daarop te lezen zag, was niet in overeenstemming met de geruststelling tegenover Ada, die naar de keuken vertrok, heelemaal niet overtuigd dat het konijnen of kinderen waren geweest, die de geluiden in het kreupelhout veroorzaakt hadden.

Helen kwam naar haar moeder toe en sprak zachtjes. „Dan was het dus geen gewone inbreker. Anders zou hij niet teruggekomen zijn.”

„Nee,” zeide Mrs. Carmichael ernstig. „Ik had het ook niet durven hopen. Ik heb juist een brief van de politie gekregen, dat ze niets ontdekt hebben, natuurlijk.”

Het meisje zeide een oogenblik niets. Het was merkwaardig, dat deze beide vrouwen, die zooveel van elkaar hielden, ieder voor elkaar een geheim besloten hielden, dat de ander bedreigde met gevaar. Eén oogenblik kwam de schrikwekkende gedachte bij het meisje op, dat deze ongeziene bespieder haar vader zou kunnen zijn — verlangend een glimp van zijn vrouw en zijn dochter op te vangen, zelfs hoewel hij een ontmoeting vermeerde. De gedachte alleen bereidde haar voor op nieuwe moeiten en gevaren.

„Als het dezelfde man is, die al eens meer geweest is,” zeide zij langzaam, „dan begrijp ik niet, dat hij zich niet eens een tijdje koest houdt. Hij moet toch weten, dat we op onze hoede zijn; en als hij — of zij — reeds al deze jaren gewacht hebben, dan kunnen ze gevoeglijk nog wel wat langer wachten ook.”

Mrs. Carmichael antwoordde niet. Ze was bezig den brief te lezen met het vreemde poststempel en den oranje postzegel, die het embleem droeg van den gekroonden valk met uitgespreide vleugels, met een opgaande zon op den achtergrond.

Slechts tweemaal te voren had zij zoo'n brief gekregen; en steeds had zij hem geopend met angst in het hart. Bij elke voorafgaande gelegenheid was het een waarschuwing geweest, door den schrijver niet zonder gevaar verzonden; zij had er een voorgevoel van gehad, dat ze iets zou ontvangen; maar de waarschuwing, die gegeven werd, was ernstiger en het gevaar was meer nabij, dan zij gevreesd had. Na de lezing begreep zij althans, waarom haar onbekende vijand geen tijd te verliezen had.

(Wordt vervolgd)

UIT HET GEDRANG

Wegens gebrek aan plaatsruimte, hebben wij het vervolg van bovengenoemd feuilleton uitgesteld tot ons volgende nummer.

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

IN HOOFDMAGAZIJN DEN HAAG PERZISCHE TAPIJTEN EN KLEEDJES

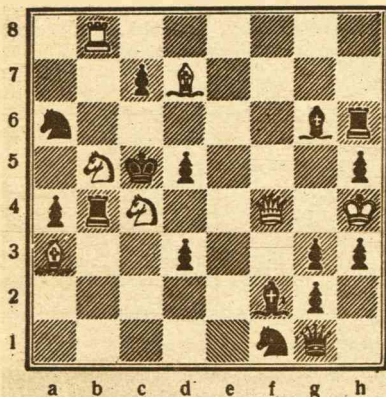
NIEUWE, SPECIAAL HIERVOOR GEMAAKTE AFDEELING

Schaken.

PROBLEEM No. 55 (tweezet).

Auteur: Kennet S. Howard, te Rochester. „Brit. Chess-Mag.”

Zwart 16 stukken

Wit 7 stukken

1., g5; 2. Kc2!, ~; 3. Dh1#.

De November-prijs van f 2.50 viel ten deel aan den heer A. Elbertse te Arnhem (na loting).

De stand is op 't oogenblik (t/m probl. 52):

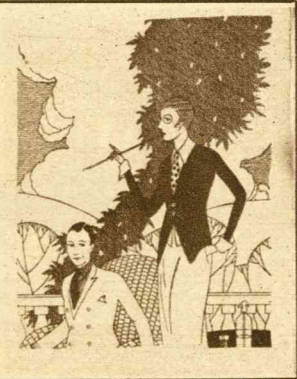
W. Hanekamp, Zutten 35 punten; G. A. Vugts, Someren 30, P. Smit Ebz, Vreeswijk 22, A. Neyenhuis te 's-Gravenhage 21, H. J. Midde te Den Haag 12; D. Ingerman, Zutten, C. de Leeuw, Amsterdam en J. Schipper te Guntakal (Br. Indië), ieder 10; Ds. G. Brink te Oosterlittens 7; K. v. Oosten, Magelang (Java) en H. Spruyt, Enkhuizen 5, H. Alakopsa, Rotterdam 4; R. H. v. d. Heide, G. J. Kossen en Joh. Meyer te Amsterdam, ieder 2 punten. De punten v. A. Elbertse zijn geannuleerd en deze kan natuurlijk opnieuw den ladder gaan beklimmen. K. v. O. te M. (Eindelijk! De laddertop lokt u zeker. En avant!!).

A. E. te A. (de gepubliceerde oplossing zal u wel uit den droom helpen! Uw bescheidenheid, wat uw oplossings-talent aangaat, is lichtelijk overdreven, zie boven!!!)

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn, Fr. Hendrikstr. 37, Delft

„Men ademt hier toch een veel zuiverder lucht dan in de groote steden!”
„Ja, ik begrijp niet, dat ze de groote steden niet hier bouwen.”

De gevolgen van de moderne dames-mode. — Hij: „Ik wou dat je met me wilde trouwen!”
Zij: „Nee, Dick. Ik kan het niet doen, maar ik zal altijd een broer voor je zijn.”

Men had het over stotteren.

„Het gekste geval dat mij ooit is overkomen,” zei Meyer, „was, toen ik een doofstommen man, die stotterde, verstaan moest!”

„Hoe kan nu iemand die doofstom is, stotteren?” vroeg er een uit het gezelschap.

„O, heel gemakkelijk,” was het antwoord. „Hij had rheumatiek in zijn vingers.”

Marie: „Wel Jeanne, hoe bevalt onze zangvereniging je?”

Jeanne: „O, wel aardig, maar bij ons had je toch meer kans om geëngageerd te raken.”

„Heb je ook gehoord, dat mevrouw B. moeite doet om te scheiden?”

„Ja, maar naar men me vertelde is haar advocaat van meening, dat zij geen reden heeft!”

„Geen reden? En ze is toch getrouwd?”

Dora: „Ja, zeg, die kunst-schilder Larix heeft mij gevraagd of ik voor zijn nieuwe schilderij poseeren wil. Het zal heeten „Cleopatra en de slang.”

Mina: „Zoo, dat is wel aardig. En wie heeft hij gevraagd voor Cleopatra te poseeren?”

De Kerstgans.

Bikgraag wou z'n vrouw verrassen

Met een mooie, groote gans,

En zie, op de markt kreeg Bikgraag

Wat men noemt: een reuzenkans.

Een prachtvogel immers tikte

Hij — figuurlijk — op den kop.

Hij sprong op de tram en zweefde

Met z'n vrachttje aan een strop.

Maar... helaas... door al dat dringen

Staken spoedig van het dier

Eerst een poot, daarna de kop en

Toen de nek door 't dun papier.

Bikgraag bloosde, wou 't verhelpen,

Maar de gans vloog door een schok

Uit de krant juist op een dame,

Die een boek las en erg schrok.

Stamelend bood hij excuses,

Dacht: ik wensch me ver van hier,

Toen een knaapje vroeg: „Zeg, mammië,

„Kijk, is dat nu een poelier?”

Alle tramgenooten schudden,

In den dubb'len zin van 't woord;

Bikgraag lachte ook... als 'n boertje,

Wien wordt in een kies geboord.

Slechts een deftig heerschap zeide

Met een stem vol ergernis:

„Een schandaël! Het schijnt wel, of een

„Tram een beestenwaegén is!”

Onze vriend had danig spijt van

Z'n surprise, maar hij dacht

Aan 't gezicht straks van z'n eega,

Dat gaf hem wat moed en kracht.

Want de arme kerel voelde

Zich een variété-komiek,

Met de gans over z'n schouder

En een lacherig publiek.

Toen hij eindelijk kon heengaan,

Riep nog een student onzacht,

Begeleid door een gierlachbui:

„Baas, mag ik es mee op jacht?”

Maar aan alles komt een einde...

Even later riep hij: „Vrouw!

„Kijk es, wat ik als verrassing

„Hier heb meegebracht voor jou...”

„O, een gans!” riep zij. „Wat jammer,

„Dat is zonde! Tante Jans

„Stuurt ons juist als Kerstcadeautje,

„Alsjeblieft: een reuzengans!”

J. Cats Jr.

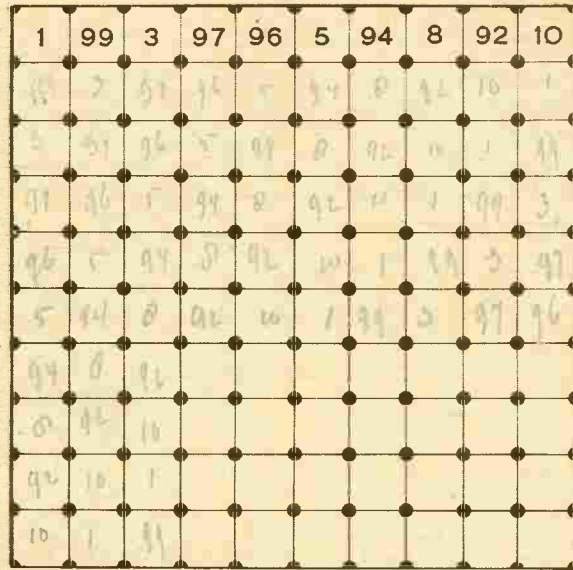
ONZE NIEUWE PRIJSVRAAG

505 Goudstukken of 505 Stokslagen

In 't jaar 505 leefde te Bagdad de schatrijke koopman Abu Kasem. In zijn weelderig ingerichte woning bevond zich de wijd en zijd vermaarde marmeren „Zaal der Honderd Tegels” welken naam de zaal dankte aan de honderd tegels, die den vloer vormden.

Abu Kasem wist Bagdad in geen kleine beroering te brengen, toen hij liet bekend maken, dat hij 505 goudstukken uitloofde aan hem, die op elke rij van tien tegels, zoowel in horizontale als vertikale richting, benevens op de twee diagonale rijen, juist 505 graankorrels zou weten neer te leggen.

Degene, die de 505 goudstukken wilde winnen, mocht op één der tegels 'n zelfde aantal graankorrels leggen, 't aantal korrels op elken tegel moest bestaan uit één der honderd getallen van 1 tot en met 100.

Hierboven ziet gij den vloer met de 100 tegels, de bovenste horizontale rij is met graankorrels bedekt, bij elkaar geteld juist 505 stuks.

Velen kwamen getogen naar de „Zaal der Honderd Tegels”... om 505 stokslagen in ontvangst te nemen... aangezien zij 't probleem niet wisten op te lossen... vijf honderd en vier geloovigen kregen er duchtig van lange... tot de vijf honderd vijfde de uitgelooft 505 goudstukken wist te winnen.

Wie onzer lezers zouden hiertoe ook kans gezien hebben? Wij zijn erg benieuwd, dat te vernemen. Als belooning voor hun moeiten stellen wij de volgende prijzen beschikbaar: een van f 25.—; een van f 15.—, twee van f 5.—, vier van f 2.50 en vijf reproducties opgeplakt op houtcarton, gevernist en in fraaie lijst geëncadreerd van de schilderij „Stadsgezicht” van den omslag van dit nummer, en vijf reproducties in dezelfde uitvoering van de schilderij „Kerstnacht”.

De oplossingen zien wij gaarne vóór 13 Januari a.s. tegemoet aan ons adres: Redactie „Panorama”, Doezastraat, Leiden.

Huisknecht (aan de deur tot een bezoeker): „Het spijt me wel, maar mijnheer is niet thuis! Doch u kunt mij de rekening wel geven!”

Bezoeker: „De rekening? Ik heb geen rekening!”

Huisknecht: „O, dan is u stellig aan het verkeerde adres!”

Dammen.

Een bloemlezing uit het internationale damleven.

„De Molen” van wijlen E. J. B. van Vught.

Zwart: 13 sch. en 1

No. 80.

Wit: 10 sch. en 1 dam.

Wit forceert in deze stelling een winnenden slagzet, waarbij hij in één slag 12 schijven slaat! Het is onze bedoeling eens in de volgende weken een serie „fantasie-problemen” te publiceren, die ondanks hun onmogelijke stellingen toch door hun curieuse ontledingen waard zijn door een ieder gekend en onthouden te worden. Het zijn scherts-problemen, die den waren liefhebber ondanks al hun technische, theoretische en aesthetische gebreken, toch zullen bekoren en boeien om hun waarlijk buitengewonen inhoud.

In het bovenstaand vraagstuk van den beroemden componist van den „Kleinen David”, dat wij later nog wel eens zullen publiceren, wint wit als volgt door 32—27, 34—30, 43—38, 42—38, 26—21, 14—9, 37—48, 48 × 39 enz. ! Zwart alles gedwongen. Wit slaat bij den slag 48 × 39 de schijven 37, 18, 10, 29, 32, 7, 19, 40, 28, 12, 14 en 34, terwijl hierna de zwarte dam direct verloren wordt!

Geo.

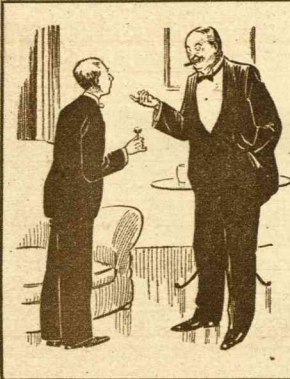
Zij: „Heb je er al eens over nagedacht, man, waar we deze vacantie naar toe zullen gaan? Wat denk je van het idee om naar Zwitserland te gaan?”

Hij: „Onbetaalbaar!”

„Ik zal blij zijn Ma, als ik groot genoeg ben om net als u mijn gezicht te poeieren.”

„Waarom kindje?”

„Nou, dan behoef ik me niet meer te wasschen.”

„Kerel, neem een goeden raad van me aan: leen altijd van een pessimist, die zal niet verwachten zijn geld terug te krijgen.”

„Ja, ik ben ook nog handelsreiziger geweest. Maar ik had geen succes. Ik was vier weken op reis, en de eenige order die ik in dien tijd kreeg was van mijn firma, om terug te komen.”

Jantje en Pietje staan in Artis vol verbazing te kijken naar een olifant. Wanneer het dier om te drinken zijn slurf steekt in een emmer met water, vraagt Pietje aan zijn vriendje: „Wat doet-ie nou, Jantje?”

Waarop Jantje met beslistheid antwoordt: „Hij vult zijn vulpenhouder. Dat doet mijn vader ook elken morgen voordat-ie naar kantoor gaat!”

Feiziger: „Kan ik den snel-trein naar A. nog halen?”

Stationschef: „Dat hangt er vanaf, hoe hard u lopen kunt; hij is vier minuten geleden vertrokken.”

Rechter: „En heb je nog iets ter verdediging aan te voeren, beklagde?”

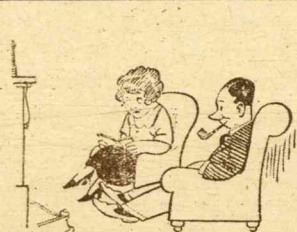
Beklaagde: „Ja wel, Edelachtbare, ik heb zonder opzet bij mijnheer A. ingebroken!”

„Zonder opzet? Hoe kun je nu zonder opzet inbreken?”

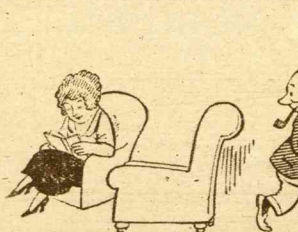
„Toch wel. Ik wilde bij zijn buurman wezen, maar ik heb me een deur vergist.”

Roover: „Als je een kik geeft, ben je een lijk!”

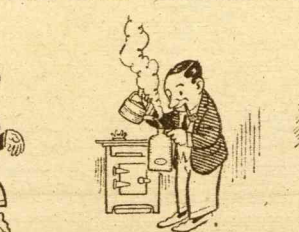
Professor: „Geheel en al onjuist, man. Als ik mijn mond opendoe is dat juist een bewijs, dat ik nog springlevend ben. Je moet je heusch in het vervolg beter uitdrukken.”

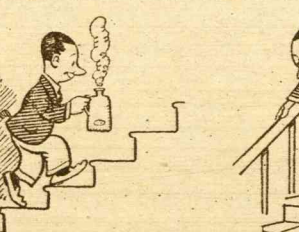
Zij: „Hemeltje, het is elf uur. Ik moet de warme kruik in bed gaan leggen!”

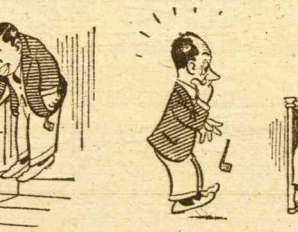
Zij: „Nog even dat hoofdstuk uitlezen.”

„Wat zal ze blij wezen!”

„Een echte verrassing voor haar.”

„Vrouwetje, kom eens kijken, wat ik heb gedaan!”

Zij: „Suffer... je heb de stop er niet op gedaan!”

VOOR DE JEUCD

KERSTMISSPELLETJES.

De koning en koningin van Salomo's eiland.

Twee van de oudste kinderen blijven in de kamer en worden in het geheim van dit spel ingewijd; de anderen moeten de kamer verlaten. Twee stoelen worden in het midden van de kamer op

op een rij geplaatst, een stoelruimte van elkander af. Op den grond, tusschen de twee stoelen, legt men een kussen en over de beide stoelen een divankleed, zóó dat het geheel op een kanapéé gelijk (zie afb. 1).

De twee in de kamer gebleven kinderen worden gekleed als koning en koningin, met een papieren kroon op het hoofd, en nemen plaats op de beide stoelen. Nu worden de andere kinderen één voor één in de kamer gelaten en de binnentredende vraagt om bij den koning en de koningin van Salomo's eiland te worden toegelaten.

„Nader den troon,” zegt de koning.

De binnentredene nu maakt een kniebuiging.

„Wilt ge plaats nemen?” vraagt nu de koningin en wijst op de ledige plaats tusschen haar en den koning.

Zoodra de binnentredene heeft plaats genomen, staan de koning en de koningin op, het divankleed verliest daardoor zijn steun en zakt naar beneden en het kind glijdt zacht op het kussen op den grond. De troon wordt dan weer in zijn vorigen staat teruggebracht en een nieuw slachtoffer treedt binnen. De kinderen die reeds binnen zijn, hebben natuurlijk de grootste pret telkens als er een ander op dezelfde wijze gefopt wordt. Hoe meer kinderen er dus aan deelnemen, hoe meer pret.

In de vliegmachine.

Degene die wenscht te gaan vliegen, wordt geblinddoekt en moet op een vierkant plankje gaan staan. Twee dames gaan op de knieën liggen aan weerszijde van het plankje en de luchtreiziger moet de handen leggen op de hoofden der beide dames (zie afb. 2). De dames lichten nu het plankje een paar centimeter omhoog, terwijl een hunner het geluid van een vliegmachine maakt. Te gelijker tijd brengen de dames haar hoofd een weinig naar beneden en de luchtreiziger moet nu ook een weinig buigen, om hen te volgen. Het effect van deze handeling is, dat het kind een gewaarwording krijgt alsof het de hoogte in gaat. Nu wordt hem verteld, dat hij naar beneden moet springen, dan zal een ander hem opvangen. Denkende dat hij zich in de hoogte bevindt, doet hij na eenige aarzeling een sprong en bemerkt dan . . . dat hij op den grond stond.

BEZOEK IN HET DORP.

Een verhaaltje voor de jongeren.

Drie dagen voor Kerstmis hield voor het dorpslogement een prachtig rijtuig met vier schimmels stil. Een neger sprong van den bok, deed het portier open en een dame steeg uit, die aan den inmiddeels toegesnelden waard vroeg of zij eenige dagen bij hem logeren kon.

„Zeker, zeker, dame!” zei de waard en boog herhaalde malen. De dame ging naar binnen, gevolgd door den neger en een lakei, die de zware koffers naar binnen droegen.

Toevallig was oom Jochem in de gelagkamer, toen de dame voorbijging. Oom Jochem keek met groote oogen de dame na, maar zag niet, dat deze, toen zij hem zag, snel haar zakdoek voor den mond hield, omdat zij anders gelachen zou hebben. Oom Jochem stond niettemin snel op en haastte zich naar zijn broer Krelis, aan wien hij vertelde, dat in het dorpslogement een deftige dame was afgestapt, die

„Loop rond,” zei boer Krelis.

„Hoe kan dat nou? Lena heeft

niet eens geld om met Kerstmis thuis te komen.”

En moeder Antje, de vrouw van Krelis, vond het wat jammer, dat haar dochter niet kon thuiskomen.

In het dorp was het nieuwtje intusschen van mond tot mond gegaan, dat er een rijke dame in het logement was aangekomen. Iedereen wilde haar zien en dus was de gelagkamer vol mensen; de dame kwam echter niet te voorschijn.

Op Kerstmisavond echter, toen alle huisgenooten bij

Kat en muis.

Dit spelletje wordt gespeeld rondom een groote tafel. Een kind wordt gekozen tot kat en een ander tot muis. Beiden worden geblinddoekt en aan tegenovergestelde zijden van de tafel geplaatst. De andere kinderen kijken toe. Het doel van het spel is natuurlijk dat de kat de muis vangt. De spelers mogen de tafel niet verlaten, maar er wel overheen of

onderdoor. Er ontstaat groote pret als men de kat steelsgewijs de muis ziet naderen, zonder dat deze er erg in heeft.

Als de muis gevangen is, speelt een ander paar voor kat en muis.

Appels zoeken.

Aan dit spelletje kunnen zowel jongens als meisjes deelnemen. Ze moeten

twee, drie!” Op dit bevel geven alle medespelenden den appel, dien ze in de hand hebben, aan den rechts naast hen zittende en gaan hiermede net zoolang voort, tot de leider commandeert: „Linksom!” waarop de appels weer in de tegenovergestelde richting worden afgegeven. De spelleider roept nu nog eenige malen: „rechtsom! linksom!” waardoor de appels maar heen en weder doorgegeven worden en beveelt dan plotseling: „Appels zoeken!”

Na dit bevel moet ieder speler, die nog steeds geblinddoekt is, zorgen zijn eigen appel zoo spoedig mogelijk weer in zijn bezit te krijgen. Hij mag daarbij vrij den appel rechts of links doorgeven.

Elk doet nu zijn best door het betasten van den appel, dien hij van zijn buurman ontvangt, zijn eigen appel te herkennen. Is er een zoo gelukkig, dan houdt hij dien appel in de hoogte en roept: „Gevonden!” De spelleider neemt hem dan den blinddoek af en hij kan dan zien of hij het geraden heeft.

Is dit niet het geval, dan is de appel voor den spelleider. Heeft hij het daarentegen wel geraden, dan mag hij den appel houden. Die het eerst zijn appel herkent is de leider van het volgende spel.

De ring aan het touw.

Men trekt een stevig touw door een ring en bindt de einden aan elkaar. De kinderen gaan in een kring staan en houden met beide handen het touw vast, dat zij naar links of rechts bewegen. Nu schuiven zij voorzichtig den

ring in den kring rond, onder het zingen van een liedje. Een staat midden in den kring en moet den ring zoeken; zoodra hij meent hem ergens gezien te hebben, klapt hij twee keer in zijn handen, waarop het gezang zwijgt en alle handen zich stil houden. Op verzoek van den zoeker moet het kind waarbij hij den ring vermoedt, de handen openen. Is de ring werkelijk bij hem, dan moet hij den zoeker in het midden aflossen, waarop het spel opnieuw begint.

Een veer blazen.

De spelers zitten vlak naast elkaar in een kring. Een neemt een veertje en blaast het in de hoogte. Degene bij wie het neer komt, blaast het weer weg, voor het hem heeft aangeraakt. Wie door blazen het veertje niet van zich afhouden kan, verbeurt een pand.

Meermalen is ons verzocht om gezelschapsspelletjes voor de huiskamer, en hoewel onze gewone ruimte steeds beperkt is, hebben wij hieraan meermalen voldaan. Nu er zooveel feestdagen op komst zijn, hebben wij gemeend onze meerdere ruimte te moeten aanwenden, om aan het verzoek onze neven en nichten te voldoen. Wij wenschen ze met deze spelen veel plezier en verwijzen voor meerdere naar onze vroegere Kerstnummers.

Afb 1.

Afb 2.

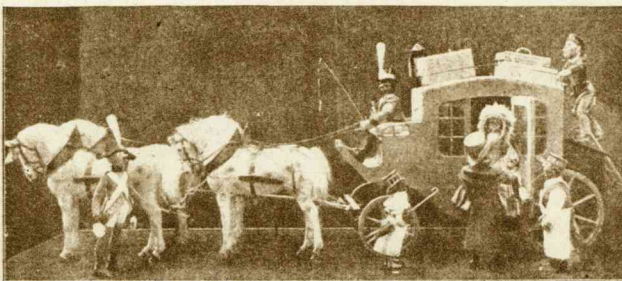
Oom Jochem.

Boer Krelis.

Moeder Antje.

Het rijtuig hield stil en een dame stapte uit.

Krelis rondom den Kerstboom zaten, kwam opeens Lena binnen. Zij was gekleed in haar eenvoudige boerenkleeren, maar achter haar kwam de neger in livrei en nog een dienaar elk een zwaren koffer torsende.

Moeder Antje deed een uitroep van verwondering, vader Krelis liet van verbazing zijn pijp vallen en oom Jochem zei niets anders dan: „Wel sapperloot! wel sapperloot!” want hij had in Lena de dame uit de herberg herkend.

Lena vloog haar moeder om den hals en toen haar vader en haar broertjes en zusjes en oom Jochem, terwijl de neger grinnikend de koffers uitpakte, die vol geschenken zaten. Toen de bedienden vertrokken waren, kwam er aan vragen en vertellen geen einde. Lena had voor haar verjaardag van haar mevrouw een lot gekregen en daarop was de hoogste prijs gevallen. Lena was nu rijk en kon haar

ouders een rustigen ouden dag gezorgen. Ik behoef jelui zeker niet te vertellen dat er dien Kerstavond nog langen tijd genoten werd

BABELHOEKJE.

Wies. — Je hebt voor de sportnamen een beetje te laag gezocht, bij de mindere goden, terwijl wij bedoelden het hoogste sportcollege, de N. O. C. of Nederl. Olympisch Comité. Aangezien de door jezelf gegeven combinaties aan de oplossing geen afbreuk deden, heb ik ze niet als fout berekend, zoodat dit n°. 3 (niet 2 zooals je schreef) van deserie is. Nog tweemaal dus je best gedaan en je hebt je troostprijs tepakken.

H. P. — Aan uw verzoek, vervat in uw briefkaart van 3 Dec., hebben wij niet kunnen voldoen en wel om twee redenen: 1°. ontvingen wij uw briefkaart een week nadat het nummer met de namen der prijswinnaars reeds ter perse was. en 2°. omdat we ter eigen verantwoording de namen der prijswinnaars voluit vermelden moeten.

OOM TOM.

ROTOCOLOR

HET NIEUWE NEDERLANDSCHE KLEURENPROCÉDÉ

Een der twaalf pastels, die de schilder Heyenbrock voor den kalender der Ver. van Directeuren v. Electriciteitsbedr. in Nederland teekende, gereproduceerd in het ROTOCOLOR-procédé door de Ned. Rotogravure-Mij. Leiden

Voor fraaie kunstplaten, sprekende biljetten, artistieke reklame, is het ROTOCOLOR-procédé het aangewezen. Vraagt inlichtingen bij de

NED. ROTOGRAVURE MIJ. LEIDEN

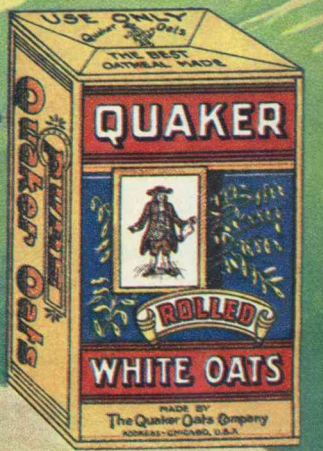
A MYSTERIOUS FRAGRANCE
FROM BEYOND
THE HYMALAYAS

PERFUME · FACE POWDER
CREAM · TOILET SOAP

TSANG-IHANG
SWEET PERFUME OF THIBET
GROSSMITH LONDON

Verkrijgbaar in alle goede parfumerie- en kapperszaken.

De Kortste Weg naar een warm ontbijt

Quaker Oats

**VLUG
KOKEND**

THANS TWEE SOORTEN

**BEKENDE
SOORT**